

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Kulturní akce a jejich význam pro rozvoj měst

Cultural events and their significance for a development of cities

Hana Škoríková

Plzeň 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana ŠKORÍKOVÁ**
Osobní číslo: **K09B0330P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management obchodních činností**
Název tématu: **Kulturní akce a jejich význam pro rozvoj měst**
Zadávající katedra: **Katedra marketingu, obchodu a služeb**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Provedte rešerši literatury zaměřené na kulturní akce a jejich význam pro rozvoj měst.
2. Analyzujte nabídku kulturních akcí vybraného města (vybraných měst).
3. Provedte empirický výzkum vybrané kulturní akce a jejích dopadů na rozvoj města.
4. Zamyslete se nad strategií veřejné podpory kulturních akcí ve vybraném městě (navrhněte případná podpůrná opatření).

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 60

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- **JOHNOVÁ, Radka.** *Marketing kulturního dědictví a umění.* Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2724-0.
- **KOZEL, Roman.** *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti.* Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-0966-X.
- **PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ.** *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví.* Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-807-3573-478.
- **ŠINDLER, Petr.** *Event marketing: jak využít emoce v marketingové komunikaci.* Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0646-6.
- **TAJTÁKOVÁ, Mária.** *Marketing kultúry.* Bratislava: Eurokódex, 2010. ISBN 978-80-89447-29-9.

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. RNDr. Jiří Ježek, Ph.D.

Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 31. října 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 3. května 2013

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Doc. Ing. Petr Cimlíř, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. října 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Kulturní akce a jejich význam pro rozvoj měst“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v přiložené bibliografii.

V Plzni, dne 2. května 2013

.....

podpis autora

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce panu doc. RNDr. Jiřímu Ježkovi, Ph.D. za jeho cenné rady, ochotu a trpělivost.

Dále patří velké poděkování ředitelce Domu kultury Ostrov, paní Romaně Parmové za její ochotu při poskytování informací, ze kterých jsem čerpala při zpracování praktické části.

Obsah

Úvod.....	7
1. Definice základních pojmů.....	9
1.1 Kultura.....	9
1.2 Event.....	10
2. Produkt kulturních organizací.....	11
3. Dopady kulturních akcí na rozvoj destinace.....	13
3.1 Členění benefitů kulturních akcí.....	13
3.2 Ekonomické dopady.....	15
3.3 Dopady v oblasti cestovního ruchu.....	19
3.4 Dopady na image a identitu města.....	21
3.5 Sociální dopady.....	22
3.6 Ostatní dopady.....	23
4. Nabídka kulturních akcí.....	24
4.1 Pořadatelé kulturních akcí.....	25
4.1.1 Dům kultury Ostrov.....	25
4.1.2 Městská knihovna Ostrov.....	29
4.1.3 Městský dům dětí a mládeže Ostrov.....	32
4.1.4 Letohrádek Ostrov.....	34
4.1.5 Základní umělecká škola Ostrov.....	35
4.2 Informační kanály.....	36
4.3 Vliv kulturních akcí na město Ostrov.....	37
5. Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana.....	38
5.1 Ekonomické dopady.....	40
5.2 Dopady na cestovní ruch.....	42

5.3	Dopady na identitu a image města.....	43
5.4	Ostatní dopady.....	47
6.	Strategie veřejné podpory kulturních akcí.....	48
	Závěr.....	52
	Seznam tabulek.....	53
	Seznam obrázků.....	54
	Seznam použitých zkratk.....	55
	Seznam použité literatury.....	56
	Seznam příloh.....	61

Úvod

Kultura tvoří nedílnou součást lidského života, pomáhá spoluvytvářet lidskou identitu a podílí se na tvorbě společností uznávaných a respektovaných hodnot. V posledních letech roste poptávka po kulturních akcích i kultuře obecně, což se projevuje v různých sférách ekonomiky. Také oblast kulturního turismu nabývá na důležitosti, s čímž je spojena zvýšená potřeba kvalitního managementu. Právě tato sféra skýtá možnost zajímavých pracovních příležitostí pro absolventy příbuzných ekonomických oborů, čehož by autorka ráda využila při volbě svého budoucího povolání. Při tvorbě bakalářské práce se rozhodla využít svého kladného vztahu k městu Ostrovu a Dětskému filmovému a televiznímu festivalu Oty Hofmana.

Hlavním cílem práce je provedení analýzy nabídky kulturních akcí ve městě Ostrov a následně s pomocí získaných poznatků z teoretické části určit konkrétní dopady zvolené kulturní akce (tj. Dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana) na místo konání, jeho obyvatele a komerční sféru. Dílčím cílem bylo provedení rešerše literatury na téma práce, definice základních termínů, vymezení problematiky a zmínění dopadů kulturních akcí v různých oblastech. Posledním dílčím cílem je přiblížení strategie veřejné podpory kulturních akcí v Ostrově.

Samotná práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části, která zahrnuje kapitoly 1-3, jsou na úvod definovány základní pojmy, v kapitole č. 2 je krátce věnována pozornost produktu kulturních organizací. Stěžejní část teoretické části představuje kapitola č. 3, ve které jsou zevrubně rozebrány dopady kulturních akcí na různé oblasti. Nejprve jsou představeny dopady kulturních akcí obecně, včetně jejich členění z několika úhlů pohledu a následně jsou vyjmenovány dopady kulturních akcí s jejich přesahem do oblasti ekonomiky, cestovního ruchu, sociální oblasti a image a identity lokality. Praktickou část tvoří kapitoly 4-6, které se již zabývají kulturou ve městě Ostrov na Karlovarsku. V kapitole 4 je krátce představeno samotné město jako dějiště kulturních akcí, včetně bližšího popisu konkrétních nejvýznamnějších akcí a jejich vlivu na město. Kapitola č. 5 se věnuje Dětskému filmovému a televiznímu festivalu Oty Hofmana, je zde zmíněna jeho historie, statut a v několika podkapitolách charakterizovány konkrétní dopady na město Ostrov a jeho obyvatele. Poslední kapitola

se zabývá strategií veřejné podpory kulturních akcí ve městě, jmenuje formy podpory, podporované subjekty a v závěru přináší celkové shrnutí a návrh opatření do budoucna.

Práce je kompilátem využívající anglosaský přístup k metodologii a harvardský styl odkazování, v případě internetových zdrojů je využito poznámek pod čarou. Pro zpracování teoretické části byly využity odborné publikace a případové studie zabývající se daným tématem. Ve většině případů bylo čerpáno z cizojazyčné literatury anglosaského původu. Praktická část se zakládá na informacích získaných z veřejně přístupných internetových zdrojů (především z webových stránek jednotlivých organizátorů kulturních akcí) a z interních materiálů Domu kultury Ostrov, které byly uveřejněny se souhlasem odpovědných osob. Doplnující informace byly získány metodou rozhovoru s provozovateli ubytovacích a stravovacích zařízení a v neposlední řadě byl proveden dotazníkový průzkum mezi rezidenty města, kteří reprezentují různé kategorie obyvatel. Úprava práce je v souladu s Metodikou k vypracování bakalářské práce z roku 2011.

1. Definice základních pojmů

1.1 Kultura

Pojem kultura je v současnosti chápán velmi široce. Je pod ním možné chápat historický vývoj daného území a jeho obyvatel, představuje ale i nezbytnou součást přítomnosti. Pro pojem kultura (lat. cultura, cultus, colere) existuje celá řada definic. Například Budil (2003 cit. podle Novotná a kol., 2011, s. 41) definuje kulturu takto: „Kultura představuje plastický a mnohovýznamový negenetický program činností jednotlivců a sociálních skupin, který je fixován sociokulturní samoregulací a kulturními stereotypy, přetvářen společenskou praxí a předáván prostřednictvím kulturního dědictví a tradice.“

Mohammed Rassem (1987) rozčlenil pojem kultura do čtyř významových oblastí. První význam vztahuje „k těm lidským aktivitám, které ekonomicky organizují využití přírodního potenciálu“ (Rassem, 1987 cit. podle Patočka, Heřmanová, 2008, s. 9). Spojuje je se zemědělskými činnostmi, pěstováním rostlin, chovem zvířat a podobně. Druhý význam souvisí s výchovou a vzděláním člověka, zahrnuje i rozvoj poznání a ideologii. V tomto smyslu se chápání kultury uplatňuje v pedagogice, ekonomice, vědě a výzkumu. Třetí význam spojuje kulturu s kvalitou mezilidských vztahů, jejich zlepšováním a zdokonalováním. Čtvrtý význam je vztahován ke kultuře duchovní, náboženské a k ideologiím všeho druhu.

Pro účely tohoto textu je vhodné pojetí kultury, které používá Mockovčiaková (2005). Místní a regionální kulturu ztotožňuje s termínem **veřejné kulturní služby** s ohledem na vývoj místní a regionální kultury v oblasti veřejných rozpočtů a v oblasti legislativy. Za veřejné služby kultury poté pokládá „všechny typy a druhy činností, jejichž cílem a výsledkem je zpřístupnění kulturních hodnot veřejnosti, vytvoření příležitostí jak pro aktivní spoluúčast občanů na jejich vytváření, tak i k pasivní (divácké) účasti na vnímání kulturních hodnot a produktů kulturních činností, zpřístupnění komplexních informací o kultuře, jakož i vytváření příležitostí k poznání a sebevzdělání v oblastech kultury a umění pro všechny zájemce“ (Mockovčiaková, 2005, s. 3).

1.2 Event

Definice pojmu event (lze použít i plurál events) není jednoznačná a přímá. Do češtiny ho lze přeložit rovnou několika možnými výrazy, k nejběžnějším patří pojmy *událost*, *akce*, *zážitek*, *prožitek* nebo *představení*. Jedná se však o celosvětově užívaný pojem, který se obvykle nepřekládá. Šindler (2003, s. 21) používá definici Bertranda Russella a Alfreda Whiteheada, která eventem označuje „to, co se odehrává v určitý čas na určitém místě.“ S cestovním ruchem spojují eventy Kotíková a Schwartzhoffová (2008, s. 8), které eventy charakterizují jako „jedinečné, dočasné, speciálně naplánované, řízené a organizačně zabezpečené akce nebo události s dopadem na cestovní ruch.“

Obvykle je při vysvětlení pojmu event kladen důraz na prožitek, event má představovat něco jedinečného, zvláštního, neopakovatelného. Tento přístup používá i Šindler (2003, s. 21-22), který cituje názory Nickela (1998) a Weinberga (1992): „Úspěšnost zapamatování se zvyšuje zážitky zprostředkovanými poznáním zejména tehdy, máme-li příležitost se aktivně na těchto zážitcích podílet. Taková představení vykazují neobyčejně vysoký aktivační potenciál v obrazných představách jednotlivců a skupin. V současnosti je v marketingu rozhodujícím faktorem profesionální nasazení obrazové komunikace pro ovlivnění lidského chování. Eventy je možné v této souvislosti chápat jako třídimenzionální zinscenované obrazy, které působí najednou na všechny lidské vjemy.“

Základními a klíčovými charakteristikami, které jsou eventu přisuzovány, jsou:

- Zvláštní představení, resp. výjimečná událost
- Prožitek, který je vnímán najednou všemi smysly
- Komunikované sdělení (Šindler, 2003)

2. Produkt kulturních organizací

Většina produktů, které kulturní organizace poskytují, má povahu služby. Oproti běžným hmotným produktům se služby vyznačují některými specifiky. K podstatným vlastnostem služeb můžeme zařadit jejich nehmotnost, neoddělitelnost, proměnlivost a pomíjivost (Johnová, 2008). Nehmotnost, respektive nemateriální povaha znamená, že poskytovanou službu není možné předem spatřit nebo ji jinak vyzkoušet. Pořizovatel neví, jestli bude poskytovaná služba kvalitní, jestli herci divadelního představení dokážou zaujmout nebo zpěvák na koncertu nebude zpívat falešně. Návštěvník se proto musí spolehnout na své předchozí zkušenosti, reference dřívějších účastníků nebo odborníků.

Služby jsou zároveň neoddělitelné od svého poskytovatele, jeho kvalifikace a schopnosti jsou tedy součástí produktu (Bačuvčík, 2012). Za určitých okolností může být návštěvník zvýhodněn, a to tehdy, pokud existuje více alternativ (např. při divadelních představeních) a on nemá možnost si mezi nimi vybrat. Významným rysem neoddělitelnosti služeb je přítomnost ostatních zákazníků. Jejich chování může potom ovlivnit celkový dojem návštěvníka z dané akce (Kotler et al, 2007).

Další vlastností typickou pro služby je proměnlivost. Proměnlivost znamená, že poskytovaná služba není nikdy totožná. I v případě, že bude služba poskytována v jeden den stejným producentem, budou se obě služby od sebe lišit. K faktorům ovlivňujícím kvalitu služeb je možné zařadit poskytovatele, čas, místo a způsob poskytování (Kotler et al, 2007). Hlavním důvodem proměnlivé kvality služeb v knihovnách, muzeích, galeriích a památek je dle Johnové (2008) návštěvnost. Ve špičkách může docházet k frontám u počítačů, je nutné čekat na rezervaci, výpůjčky apod.

S pomíjivostí služeb souvisí i jejich neskladovatelnost. Důsledkem je, že není možné „vyrobit“ službu do zásoby v době, kdy má organizace volné kapacity. Služby zároveň není možné uchovávat.

Moderní produkt obecně je sestaven tak, že obsahuje „celý komplex benefitů či zážitků, které mohou uspokojovat různé potřeby zákazníků a jejichž kombinace vytváří jedinečnou konkurenční výhodu produktu nebo organizace“ (Bačuvčík, 2012, s. 95). Výsledný produkt je možné analyzovat z hlediska jeho úrovně (vrstev). Tajtáková

(2010) rozlišuje čtyři úrovně: jádro produktu, vlastní produkt, očekávaný produkt a rozšířený produkt.

Jádro produktu představuje základní požitek, pro který zákazník celý produkt kupuje. V případě kulturních akcí se jedná o samotný kulturní zážitek, který divák získává návštěvou.

Vlastní produkt je v případě kulturní akce reprezentován nabídkou dané kulturní organizace. Dle Tajtákové (2010) může vlastní produkt symfonického orchestru představovat konkrétní dílo, program celého koncertu nebo i více koncertů v rámci předplatného.

Očekávaný produkt se vztahuje k očekáváním souvisejícím s daným produktem, respektive danou kulturní akcí. Existují obecná očekávání, která jsou společná pro všechny nebo většinu návštěvníků – určitá kvalita představení, chování personálu, šatna, toalety. Na druhou stranu se očekávání budou lišit u různých skupin – například návštěvníci lóže mohou očekávat sklenku šampaňského na přivítanou, předplatitelé rezervované stálé místo, sponzoři volné lístky.

Rozšířený produkt sestává z různých dodatkových služeb nebo výrobků, které zákazník dopředu neočekává, a tudíž jejich absenci nevnímá jako nedostatek. Při jejich poskytnutí je však návštěvník dokáže ocenit a vnímá je jako konkurenční výhodu. Příkladem rozšířeného produktu v oblasti kulturních akcí může být dle Bačuvčíka (2012) poskytnutí doplňkových služeb nebo kvalitního zázemí (například při zakoupení lóže možnost parkování zdarma), služby vyplývající ze spolupráce s dalšími organizacemi (získání volných vstupenek na divadelní představení, sleva do restaurace) a nadstandardní zájem organizace o svého návštěvníka (pozvání na setkání s interprety).

Je tedy zjevné, že kulturní akci nelze vnímat pouze jako samotné představení, ale jako celý komplex různých služeb a benefitů. Při tvorbě nových produktů nebo snaze o rozšíření těch stávajících je nutné zaměřit se na cílovou skupinu, například typické publikum symfonických koncertů je poměrně konzervativní a o jiných nabídkách (vyjma samotné hudební produkce) příliš neuvažuje. (Bačuvčík, 2012)

3. Dopady kulturních akcí na rozvoj destinace

Škála kulturních akcí je velmi pestrá, akce se mohou lišit svou podobou (od koncertů vážné hudby, divadla nebo výstavy obrazů po filmový festival), cílovou skupinou (místní návštěvníci, mladí lidé, rodiny s dětmi), návštěvností (v řádu několika desítek i tisíců návštěvníků) nebo trváním (od několikahodinových akcí až po eventy trvající celý rok). Liší se rovněž jejich rozsah dopadů. Od menších akcí lokálního charakteru zaměřených na rezidenty a návštěvníky z blízkého okolí pravděpodobně nelze očekávat významné dlouhotrvající změny, ale větší kulturní akce mohou mít přesah i do dalších oblastí – ekonomiky, cestovního ruchu, pozitivně mohou přispět i do sociální oblasti. K těmto „větším“ kulturním akcím je možné zařadit projekt Evropské hlavní město kultury nebo sérii festivalů probíhající v britském Edinburghu. (Škardová, 2011) Zároveň spolu s růstem populace je spojena i zvýšená úroveň příjmů a tedy i zvýšená investiční schopnost. Se vzděláním zároveň roste poptávka po dalším vzdělávání, stoupá zájem o kulturu obecně (literatura, hudba, filmy) i kulturní akce. (Kozel, 2006)

Benefity získané z pořádání kulturních akcí jsou často navzájem úzce provázány (například environmentální dopady mohou ovlivnit image měst, benefity plynoucí ze změny image se promítají v cestovním ruchu a podobně), proto někdy může být obtížné od sebe jednotlivé dopady oddělit. Následující členění je proto pouze orientační.

3.1 Členění benefitů kulturních akcí

Benefity získané z kulturních akcí je možné chápat různými způsoby. Clark (2008) člení benefity dle časového rámce na primární a sekundární. Primárním benefitům je přiřazena krátká doba trvání, zatímco sekundární mívají delší přesah.

K primárním benefitům patří:

- Spojení kulturní akce se sektorovými a obchodními strategiemi růstu ve městě
 - Akci je možné využít jako katalyzátor stávajících rozvojových a růstových strategií v rámci daného sektoru nebo města.
- Spojení veřejného a soukromého sektoru (tzv. „PPP partnerství“) a jejich investice
 - K dosažení rozvoje je stále více nahlíženo na spojení veřejného a soukromého sektoru jako na klíčový prostředek. Kulturní akce může

sloužit jako ideální příležitost pro vytvoření PPP partnerství a v případě úspěchu může trvat i po skončení eventu.

- Dopady na image a identitu města
 - Konání významné kulturní akce znamená zvýšený příliv návštěvníků, investic i obchodních příležitostí. Zároveň vyvolává pozornost médií, které může město využít jako prostředku k propagaci vlastní identity a značky.
- Strukturální expanze ekonomiky a rozvoj navazujících odvětví
 - Návštěvníci přicházející do města za účelem návštěvy určité kulturní akce přispívají k rozvoji ekonomiky dané oblasti. Navíc je zde možné využít tzv. multiplikační (nepřímý) efekt.
- Environmentální dopady na městské a přírodní prostředí
 - Eventy obecně mohou znamenat pro oblast, ve které se konají, velkou zátěž z hlediska životního prostředí. Stále častěji je kladen důraz na to, aby akce proběhla environmentálně šetrným způsobem. Před konáním samotného eventu proto je doporučeno využití speciálních fondů k financování prací v městském prostředí vedoucích k jeho zkrášlení.

Sekundární benefity jsou:

- Využití vylepšené infrastruktury po skončení akce
 - Rozsáhlé eventy mohou vyžadovat speciální úpravy pozemků i budov. Po skončení dané akce je jejich užití omezeno praktickými aspekty, do budoucna jsou obvykle využívány místní komunitou a přispívají ke strategii městského rozvoje.
- Dopravní spojení a infrastruktura
 - Pokud se ve městě koná dlouhodobá nebo globální akce, může vyvstat nutnost úpravy nebo vylepšení stávající infrastruktury. Nově vytvořená infrastruktura je jedním z nejvíce viditelných dlouhodobých dopadů kulturních akcí.
- Dopady na trh práce a socioekonomické včlenění
 - Pořádání kulturní akce může mít reálný dopad na zaměstnanost v dané lokalitě. V případě, že jsou dočasná pracovní místa využita k poskytnutí nebo zlepšení kvalifikace pracovníků, dochází k zvýšení jejich

uplatnitelnosti na trhu práce a efekty plynoucí z pořádání eventu mohou být dlouhodobé.

- Druhotné dopady na realitním trhu
 - Konání významné akce může vést k příchodu bohatších obyvatel do dané oblasti, může znamenat i příliv investic a vést k rozvoji lokality, je však pravděpodobné, že tyto důsledkem těchto aktivit bude vytlačení zdejších nízkopříjmových komunit. Proto je potřeba nalézt strategickou rovnováhu a optimalizovat místní benefity.
- Zlepšení schopností projektového managementu a vliv na strategii vytváření eventů
 - Pořádání nebo i pouhé žádání o pořádání kulturní akce výrazně zvyšuje schopnosti města organizovat podobné akce i do budoucna. V případě posuzování žádosti o pořádání eventu může být předchozí zkušenost klíčová. (Clark, 2008)

Jiný náhled na benefity přináší Palmer (2004). Ten je rozlišuje dle výsledku, jakého bylo konáním kulturní akce dosaženo. Do jedné kategorie řadí tzv. „hard legacies“, které charakterizuje jako hmatatelné, měřitelné a viditelné prvky. Tato skupina obsahuje budovy, infrastrukturu, pracovní místa i turisty. Do druhé kategorie patří tzv. „soft legacies“, které jsou obvykle nehmátatelné, pouze obtížně měřitelné a pro některé pozorovatele mohou být i neviditelné. Příkladem je zlepšení image a zvýšení sebedůvěry města, vytvoření festivalové atmosféry a zkušenosti, které byly pořádáním akce získány. Při hodnocení kulturních akcí je obvykle kladen důraz na „hard legacies“, které je snazší posuzovat. Nicméně ty tvoří pouze část výsledků, kterých bylo dosaženo.

3.2 Ekonomické dopady

Neplatí, že pořádání kulturních akcí znamená pro pořadatelské město z ekonomického hlediska pouze výdaje, naopak byla zaznamenána celá řada ekonomických benefitů. Většina studií, které se věnují ekonomickému dopadu kulturních akcí, využívá dva ukazatele – výnosy a zaměstnanost (Marková, 2012). Studie ekonomického dopadu probíhají na několika úrovních, první úroveň tvoří výzkum konkrétní jednorázové kulturní akce. Zadavatelem jsou v tomto případě organizace oslovující velké množství návštěvníků, jejichž činnost zasahuje také do oblasti cestovního ruchu a destinačního managementu. Druhou úroveň představuje výzkum kulturních aktivit ve městě či

regionu. Zde si studii opět nechávají zpracovávat organizátoři, tedy obce, popř. regiony, které chtějí získat informace o dopadu kulturních akcí konaných na jejich území. Třetím stupněm je výzkum kulturních aktivit na národní úrovni. Výhody ze zpracování studie ekonomických dopadů mohou vyplývat nejen pro samotného organizátora kulturních akcí, ale například i pro jeho sponzory, dárce, veřejnost i místní komunitu (Raabová, 2010). Objevují se i kritické hlasy týkající se měření ekonomických dopadů kulturní akce, například dle Markové (2012, s. 2) je zpracování podobné studie zbytečné, protože „kvalita kulturních programů (zejména její edukační a sociální funkce) není měřena návštěvností a ziskem. Ekonomické dopady jsou měřeny zejména z důvodu vytvoření argumentů pro získání dotací na podporu kulturních aktivit.“

Při analýze ekonomických dopadů kulturní akce jsou rozlišovány přímé, nepřímé a odvozené dopady eventů:

- **Přímé dopady** zahrnují změny v ekonomice, které jsou důsledkem přímých výdajů kulturní organizace nebo jejích návštěvníků (Raabová a kol., 2011).
- **Nepřímé dopady** (někdy označované jako multiplikační efekt) jsou „změny v ekonomice, které byly způsobeny produkcí subdodavatelů, bez kterých by přímí dodavatelé nemohli fungovat“ (Raabová a kol., 2011, s. 9). Multiplikační efekt je nepřímým důsledkem výdajů a jeho odhadování je zpravidla velmi obtížné.
- **Odvozené dopady** představují „znovu utracené příjmy domácností, které vznikly v důsledku přímých i nepřímých efektů sledované akce/organizace“ (Raabová, 2010, s. 8). Jinak řečeno se jedná o změny v ekonomice způsobené výdaji zaměstnanců přímých i nepřímých dodavatelů zboží a služeb pro danou organizaci.

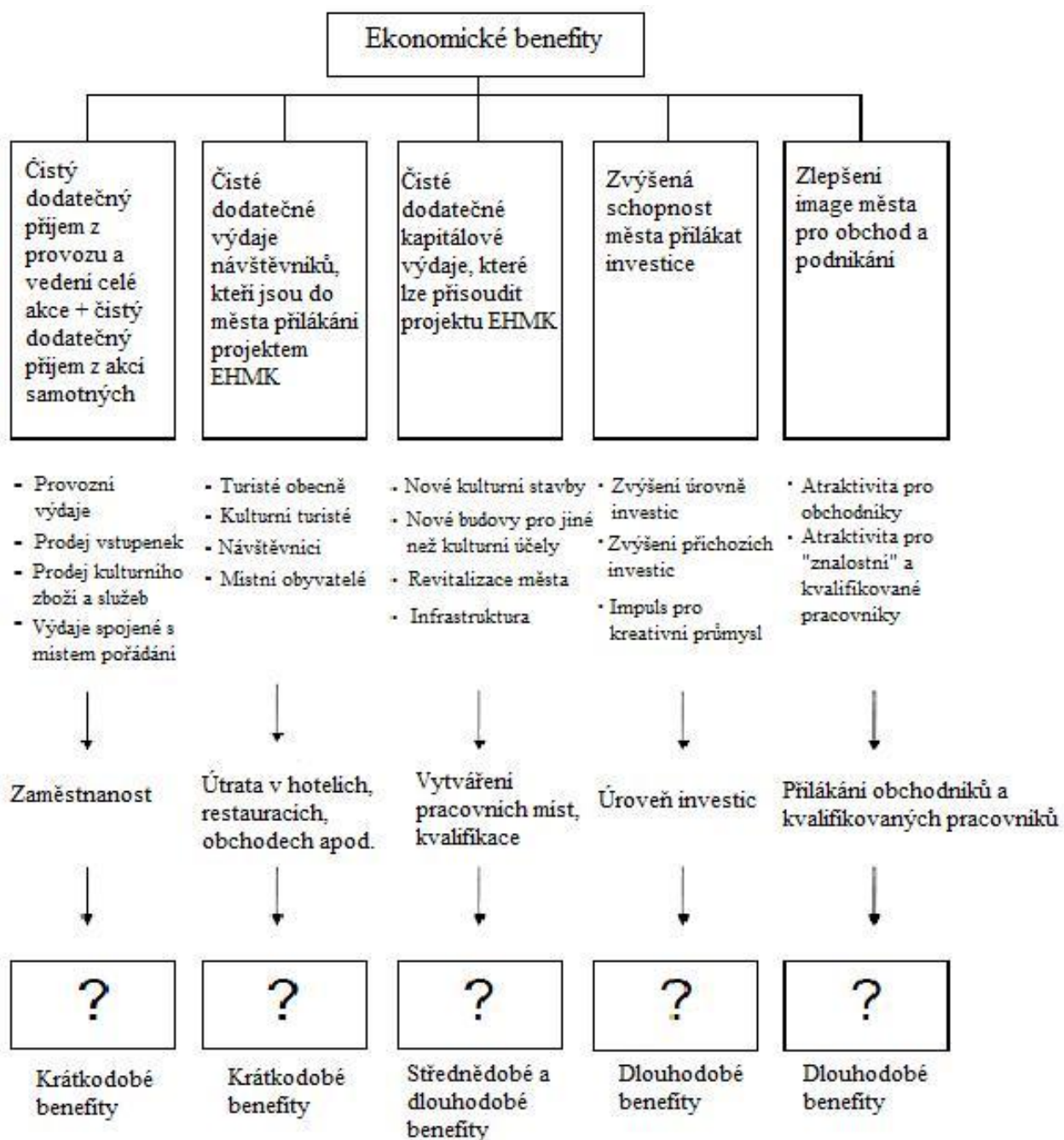
V některých studiích dochází pouze k rozlišení přímých a nepřímých dopadů. Tento postup je uplatňován z důvodu větší spolehlivosti výsledků a vyhnutí se přílišnému nadhodnocení celkového dopadu. (Raabová, 2010)

Zisk ekonomických benefitů se dostává stále více do popředí. Například projekt Evropských hlavních měst kultury (EHMK) byl původně primárně kulturní akcí, s jeho postupným vývojem je však stále více kladen důraz na ekonomické přínosy. Aby město dokázalo díky projektu získat benefity, je nebytné definování ekonomických cílů. Palmer (2004) ve své zprávě týkající se EHMK uvádí, že pouze málo měst dokázalo

dobře specifikovat ekonomické cíle, kterých by mělo být dosaženo. K zmiňovaným cílům patřil rozvoj turismu především v kulturní oblasti, vybudování a vylepšení kulturní infrastruktury, zlepšení vnějšího vnímání města (image), městská revitalizace a rozvoj kreativního průmyslu a specifických programů pro tvorbu pracovních míst. Samotné ekonomické benefity získané z účasti města na projektu EHMK jsou rozděleny do pěti skupin. Obecně jsou chápány jako přímo odvozené od zvýšených výdajů a investic v návaznosti na EHMK (Škardová, 2011).

1. Výdaje vzniklé ze správy a průběhu eventu + výdaje na kulturní výrobky a služby. Jsou zde zahrnuty provozní výdaje, výdaje spojené s místem pořádání, prodejem vstupenek, kulturního zboží a služeb. Tyto aktivity vedou k dočasnému zvýšení zaměstnanosti. Jedná se pouze o krátkodobý benefit.
2. Výdaje návštěvníků, kteří do města přijeli za účelem návštěvy projektu. Do této kategorie jsou zahrnuti turisté obecně, jednodenní návštěvníci i rezidenti. Benefitem mohou být zvýšené útraty v obchodech, hotelích, restauracích a podobně. Tyto přínosy jsou krátkodobé, nejvýše střednědobé, pokud není městem vytvořena zvláštní aktivita k udržení zájmu návštěvníků i po skončení kulturního roku.
3. Přímé i navazující investiční projekty, které souvisí s projektem EHMK. Jedná se o stavbu nových kulturních zařízení, zlepšení infrastruktury a revitalizaci města obecně. Benefitem je vytvoření nových pracovních míst a růst kvalifikace.
4. Zvýšená schopnost města přilákat díky EHMK investiční projekty. Jedná se o atraktivní dlouhodobý benefit, ale ve skutečnosti tento přínos nebyl ze strany projektu dlouhodobě zkoumán.
5. Zlepšení image města. V důsledku zlepšené image města se oblast stává atraktivnější pro obchodníky i kvalifikované pracovníky. Jakékoli zlepšení image vyžaduje dlouhodobou strategii, proto přínos samotného projektu v této oblasti je opět nejasný. (Palmer, 2004)

Obrázek 1: Ekonomické benefity projektu EHKM

Zdroj: Palmer, 2004

Jako významný ekonomický ukazatel je používán počet nově vytvořených pracovních míst. Marková (2012) uvádí, že kultura obecně může vytvářet nová pracovní místa, pokud v dané lokalitě existuje podpora tzv. kulturního (resp. kreativního) průmyslu. Kulturní průmysl zahrnuje „všechny aktivity, které mají bezprostřední souvislost s inicializací, tvorbou, zachováním, šířením a zajištěním umění a kultury“ (Marková, 2012, s. 1). Nově vytvořená místa v návaznosti na konkrétní kulturní akci jsou většinou pouze krátkodobého charakteru a v některých městech může dojít i k rozvrácení vzorců zaměstnání skrz pořádání velkých jednorázových akcí. Již při plánování rozsáhlejších kulturních akcí je nezbytné vzít v potaz, zda budou vytvořená pracovní místa udržitelná a v této oblasti podniknout příslušné kroky (Palmer, 2004).

3.3 Dopady v oblasti cestovního ruchu

U globálních kulturních akcí existuje předpoklad, že povedou ke zvýšení počtu návštěvníků. Palmer (2004) ve své studii rozlišuje pojmy „návštěvník“ a „turista“. Pojmem návštěvník označuje všechny ty, kteří se zúčastnili kulturní akce nebo přijeli do pořadatelského města daného eventů. Do celkové návštěvnické základny zahrnuje místní obyvatele, jednodenní návštěvníky a turisty (ti v pořadatelském městě stráví alespoň jednu noc). Turisté mohou být dále rozděleni na domácí a zahraniční turisty. Návštěvnické dopady zahrnují aktivity všech, kteří se dané kulturní akce účastní. Nicméně pro většinu praktických záměrů (převážně kalkulaci ekonomických dopadů) bývají místní obyvatelé z analýz většinou vyřazeni. (Palmer, 2004)

Dopady kulturních akcí v oblasti cestovního ruchu mohou být různé. Kromě růstu návštěvnosti a s tím spojených zvýšených útrat návštěvníků mohou eventy vést k rozšíření nabídky cestovního ruchu. V průběhu samotné akce dochází k rozšíření kulturní nabídky, z dlouhodobého hlediska je pořádání významného eventů příležitostí pro zlepšení standardu a rozšíření počtu ubytovacích a stravovacích zařízení, aby dokázaly uspokojit zvýšenou poptávku. Tento dopad je patrný především u menších měst. Kulturní události navíc mohou představovat přídatný motiv k návštěvě měst. Akce bývají časově omezené a mnohdy také jednorázové, čímž se vytváří v potenciálních návštěvnicích pocit urgentnosti a tlaku. Díky tomu může daná destinace stoupnout v mysli návštěvníků na pomyslném žebříčku. (Škardová, 2011)

Benefity vyplývající ze zvýšeného počtu návštěvníků se nemusí omezovat pouze na samotné pořadatelské město, ale mohou být přínosem pro celou oblast, neboť turisté v rámci své cesty mohou přenocovat v jiném městě regionu (Škardová, 2011).

Richards (2005) uvádí, že existují dvě kategorie evropských měst, kde se kulturní turismus stal základním cílem kulturní politiky. První z nich jsou tzv. „upadající města“. Ta si zvolila za cíl nalákání nových investičních projektů a rekonstrukci image. Investice do umění ve městě a kulturních projektů se staly nástrojem vylepšení vnější image mnoha evropských měst. Příkladem může být Glasgow, Liverpool, Hamburk nebo Rotterdam. Druhou kategorií tvoří kulturní hlavní města. Tyto metropole jsou uznávány jako kulturní centra, ale aby si v konkurenci ostatních měst udržely své postavení, musely výrazně investovat do kulturní infrastruktury. Do této kategorie je zařazen Londýn, Paříž, Berlín, Řím a podobně.

Byla provedena studie týkající se dopadu projektu EHMK na dlouhodobé změny v počtu návštěvníků. Palmer (2004) obecně rozlišuje tři různé modely. V prvním modelu města zaznamenala vysoký nárůst počtu návštěvníků, který byl následován strmým propadem návštěvnosti. Jako konkrétní příklad je možné uvést město Glasgow a Výmar. V obou případech se jedná o netradiční turistické destinace, kterým se v průběhu kulturního roku podařilo přilákat zvýšené množství jednodenních návštěvníků i turistů. Zatímco ve Výmaru byla vysoká návštěvnost udržena, v Glasgow po skončení projektu došlo ke strmému propadu v počtu návštěvníků. Ve městech druhého modelu měl projekt EHMK na návštěvnost menší vliv, v návaznosti na něj byl zaznamenán mírný nárůst v počtu návštěvníků po skončení akce následovaný slabým poklesem. Toto se projevilo v Kodani, Helsinkách nebo Soluni. Třetí model tvoří města, v nichž pořádání projektu EHMK nemělo žádný nebo pouze nepatrný dopad na počet přenocujících turistů. Do této skupiny je zařazen Brusel, Lucemburk a Bergen. Nicméně u určitého počtu měst existují důkazy, že odkaz projektu přesáhl samotný kulturní rok. Přestože se po skončení celé akce výrazně změnilo složení návštěvníků, některým městům se podařilo udržet stávající růst návštěvnosti, jako příklad je možné zmínit skandinávská města. (Palmer, 2004)

Obecně lze říci, že ve zkoumaných městech tvořili největší část turistů místní obyvatelé. Ve většině měst tvořili místní obyvatelé 30-40% z celkového počtu návštěvníků, ve srovnání s 10-20% jednodenních návštěvníků, 20-30% domácích turistů a 10-20%

zahraničních turistů. Získaná data z kulturních akcí obecně ukazují, že přítomnost turistů je silně ovlivněna typem akce. Zatímco místní obyvatelé se zaměřují na divadelní představení, turisté častěji navštěvují výstavy. Důvodem může být špatná informovanost zahraničních turistů a jazyková bariéra. (Palmer, 2004)

3.4 Dopady na image a identitu města

S dopadem kulturních akcí na cestovní ruch v daném městě úzce souvisí i jejich vliv na identitu a image města. Image je možné definovat jako „komplexní obraz, který si vytvářejí obyvatelé, návštěvníci, ale také účastníci aktivního cestovního ruchu na základě vlastních nebo zprostředkovaných zkušeností, dojmů, přesvědčení, pocitů a poznatků“ (Lieskovská, 2002, s. 59). Z definice je patrné, že image představuje nejen objektivní vnímání skutečnosti, ale do značné míry je ovlivněna subjektivním vnímáním města, představami, očekáváním, postoji a emocemi týkající se dané lokality. Nemusí tedy vždy zcela odpovídat realitě. Je důležité podotknout, že tvorba nebo jakákoli změna image města je procesem dlouhodobým a organizace jednorázové kulturní akce nemůže nahradit cílenou dlouhodobou strategii v této oblasti. Proces tvorby image je velmi složitý a vyžaduje dostatek informací o subjektech, které na daném území působí, o pravidelných návštěvnících oblasti, spotřebitelích, o jejich potřebách, přáních, motivech, nákupních zvyklostech, jejich možnostech i potenciálu. Image ovlivňuje celá řada faktorů, kromě samotného pořádání eventů je to například kvalita, aktuálnost, komplexnost a rychlost poskytovaných produktů a služeb, vystupování představitelů daného subjektu, propagace, vzhled dané lokality, dobré reference, pozitivní informace publikované v médiích i spojení města se jménem významné osobnosti (Lieskovská, 2002). Na image dané organizace i města má velký vliv i samotné místo konání eventu. Vzhledem k tomu, že kulturní zážitek je nehmotné povahy, fyzické prostředí výrazně ovlivňuje celkový dojem návštěvníka z dané akce. Je tedy možné říci, že „fyzické prostředí města je do velké míry determinujícím komponentem celkového zážitku“ (Tajtáková, 2010, s. 182).

Města, která se snaží zlepšit svou image, mohou kulturní akce pořádat za účelem vyvolání mediálního zájmu. Tím získají jedinečnou příležitost prezentovat sebe sama, městskou značku a identitu. Ve stále více unifikovaném světě měst je potřeba se odlišit

stále vyšší a příležitosti k prezentaci zvláštností a specifík daného města stále cennější. (Clark, 2008)

Marková (2012) uvádí, že pořádání kulturních akcí umožňuje rezidentům lépe se ztotožnit s kulturním dědictvím a kulturními tradicemi dané lokality. Dle Quinn (2005 cit. podle Marková, 2012, s. 1) jsou akce „místem, kde je produkována a reprodukována lokální znalost (local knowledge) a kde dochází k aktualizaci, odmítnutí či obnovení historie a sociálních struktur.“ Regionální (resp. destinační) identitu lze mimo jiné využít na trhu cestovního ruchu, kde pomáhá zajišťovat konkurenceschopnost regionu. Významným turistickým cílem se mohou stát nejen kulturní akce samotné, ale i místo jejich konání. V některých metropolích se kulturní organizace a místo jejího působení staly identifikačními prvky celého města (např. budova Opery v australském Sydney) (Tajtáková, 2010). V případě pořádání eventu může být z hlediska cestovního ruchu vhodné spojit jeho téma se jménem slavné osobnosti, která se ve městě narodila, popř. působila. Příkladem je Smetanova Litomyšl nebo Šrámkova Sobota.

3.5 Sociální dopady

Sociální dopady se do jisté míry prolínají s ekonomickými dopady a v některých případech může být obtížné je od sebe odlišit. Ukazatele týkající se zaměstnanosti (tvorby pracovních míst) a příjmů zaměstnanců (resp. obyvatelů destinace) sice mají sociální charakter, ale zároveň udávají stav ekonomiky, a proto bývají často zahrnuty pod ekonomickými ukazateli. Tyto dopady se označují jako socio-ekonomické (Raabová, 2010). Clark (2010) ve své studii pro OECD uvádí, že města mohou pořádáním kulturních eventů napomoci sociálnímu včleňování tak, že vytvořením nových dočasných pracovních míst zlepší kvalifikaci pracovníků, kteří mohou následně na trhu práce najít lepší uplatnění.

Čistě sociálním dopadem je vlastnost kulturních akcí umožnit navazování a rozvíjení mezilidských vztahů. Jedním z motivačních faktorů návštěvy eventu je příležitost setkat se s jinými lidmi, respektive možnost ukázat se ve společnosti (Tajtáková, 2010).

Přestože dle Palmera (2004) většina měst projektu EHMK sociální dopady nepovažovala za svou prioritu, téměř všechna zahrnula do svého programu akce se sociálním podtextem. Hlavním cílem bylo rozšířit návštěvnickou základnu a to

především skrz včleňování skupin, které se obvykle kulturních akcí neúčastní. Jednalo se především o děti, mladistvé, etnické menšiny a handicapované osoby. Snahy o usnadnění přístupu mají různou podobu, často se jedná o finanční zvýhodnění (slevy na vstupném, příp. volný vstup) nebo pořádání akcí speciálně pro tyto skupiny. Konkrétním krokem může být uspořádání takovéto akce v místě, které je cílové skupině dobře dostupné, například v okolí školy (Škardová, 2011).

3.6 Ostatní dopady

Kulturní dopady představují u dlouhodobých nebo opakovaných eventů nezanedbatelnou část získaných benefitů. Například v rámci projektu EHMK je rozšířená nabídka kulturních akcí klíčová. V ideálním případě by měly být kulturní dopady dlouhodobé, tzn. vylepšená kulturní infrastruktura, nově vzniklé kulturní organizace i větší množství eventů – to všechno by mělo mít delší přesah. Udržitelnost podobných projektů však představuje vážný problém. Mezi jednotlivými městy, která se EHMK účastnila, existují propastné rozdíly. Města se liší již v definování pojmu „dlouhodobý“ dle toho, čeho chtějí participaci na akci dosáhnout. Každopádně bližší rozbor ukázal, že přestože eventy pokračují, většina z nich se potýká s vážnými finančními problémy. Pouze zřídka bylo město schopno absorbovat velké množství nově vzniklých organizací a akcí tak, aby dokázalo zajistit jejich přežití a rozvoj. Příkladem, který demonstruje tento problém, byl projekt, kde se většina produkčních společností, které byly jednorázově vytvořeny pro organizaci a řízení eventů během kulturního roku, pokusila pokračovat v činnosti i po skončení akce, avšak do dvou let zkrachovala. V dalších městech škrtý v kulturní oblasti po skončení kulturního roku vedly k zavírání divadel, muzeí atd. (Palmer, 2004)

Rozšíření kulturní kapacity města znamená nejen upravenou kulturní infrastrukturu a pestřejší nabídku eventů, ale také zvýšení počtu lidí zapojených do kulturních aktivit. K nim patří místní umělci, zaměstnanci kulturních organizací a v ideálním případě i místní kulturní publikum, které by mělo být projektem EHMK rozšířeno. (Škardová, 2011)

Dopady v oblasti infrastruktury patří k nejviditelnějším a nejsnáze identifikovatelným dlouhodobým dopadům. Jsou součástí tzv. „hard legacies“, viditelných, hmatatelných a měřitelných dopadů. Kulturní eventy se soustředí především na modernizaci a výstavbu nové kulturní infrastruktury, například divadel, muzeí, volnočasových center a podobně. Palmer (2004) uvádí, že zlepšení kulturní infrastruktury může mít další nepřímé dopady, například na pracovní standardy organizací, které v daných objektech sídlí. Nově vytvořená, popř. upravená kulturní infrastruktura může znamenat významný rozdíl v množství poskytovaných akcí návštěvníkům, nabízí lepší možnosti pro místní umělce a dokáže vytvořit nová pracovní místa v rámci kulturního sektoru a s ním spojených služeb. V neposlední řadě také znamená podpoření místního stavebního průmyslu. V případě rozsáhlých eventů s předpokládanou vysokou účastí se objevují i investice do jiných než kulturních projektů, především infrastruktury dopravní, kdy jsou opravovány letiště, nádražní budovy, silnice a podobně (Škardová, 2011). Kromě toho jsou časté investice do úprav veřejných prostor a osvětlení.

Většina měst zapojených do projektu EHMK využila akce k modernizaci městských částí a vylepšení stávající nebo vybudování nové infrastruktury. Pro některá města se toto stalo jednou z priorit, konkrétním příkladem může být Soluň, která uskutečnila více než tři sta infrastrukturních projektů (Palmer, 2004).

4. Nabídka kulturních akcí

Město Ostrov je druhým největším městem karlovarského okresu, za jeho zakladatele je považován Slávek z rodu Hrabišiců. První zmínky o městě se objevují již v roce 1207 v listině krále Přemysla Otakara I., tehdy pod názvem „Zlawcowerde“, ze kterého se později vyvinul německý název Schlackenwerth (Slávkův Ostrov). Starý Ostrov byl poznamenán staletími historického vývoje, v této části města je možné najít románskou architekturu, gotiku i renesanci. Nová část města, tzv. „nový Ostrov“ vyrostl po skončení druhé světové války. V souvislosti s těžbou uranové rudy v nedalekém Jáchymově bylo vybudováno sídliště pro tisíce nových obyvatel, kteří sem přicházeli z různých částí země. V průběhu padesátých a šedesátých let se počet obyvatel šestkrát zvětšil. Nové město bylo vybudováno ve stylu socialistického realismu. Vznikl tak zvláštní městský útvar, historické jádro oddělené od mnohonásobně většího moderního

sídlíště. V dnešní době dochází k propojení obou částí a Ostrov se tak stává moderním městem s historickým nádechem. (Burachovič, 1994)

4.1 Pořadatelé kulturních akcí

Ve městě působí několik organizací zajišťujících pro veřejnost kulturní akce, většinou se jedná o příspěvkové organizace města a kraje. K nim patří Dům kultury Ostrov, který zajišťuje pořádání kulturních akcí také v klášterním areálu a v podkrovním sále Staré radnice na Starém náměstí, Městská knihovna Ostrov a Letohrádek Ostrov, jenž je součástí karlovarské Galerie umění. Volnočasové aktivity dětí ve městě organizuje především Městský dům dětí a mládeže Ostrov.

4.1.1 Dům kultury Ostrov

Pravděpodobně nejvýznamnějším subjektem ve městě působícím v kulturní oblasti je Dům kultury Ostrov. Jedná se o příspěvkovou organizaci města Ostrova. Samotná budova byla postavena ve stylu socialistického realismu, tzv. SORELY, a ve své době patřila k nejmodernějším stavbám zasvěcených kultuře¹. Hlavním posláním organizace je „organizování kulturních akcí pro občany města Ostrova i širokého okolí“². V budově se nachází hned několik prostor vhodných pro pořádání kulturních akcí – divadelní sál, společenský sál, kinokavárna a T klub. K významným partnerům domu kultury patří město Ostrov, Krajský úřad Karlovarského kraje, Ministerstvo kultury České republiky, Elektro-S, Auto BOND Karlovy Vary, TIMA-CS, PAPOS, BPO, Algon Plus, Ostrovská teplárenská, Nedvěď stavební, JURICA a další.³

Tradičně nejnavštěvovanějšími jsou filmová představení. Promítání probíhá zpravidla od čtvrtka do neděle ve velkém kinosále. Výjimkou byly například jarní prázdniny, kdy dům kultury pro děti připravil každodenní odpolední projekci dětských filmů. V roce 2008 se konalo 308 představení, které zhlédlo více než 12 500 diváků (Poledníček, 2009). Kromě nabídky pro veřejnost dům kultury také organizuje projekce pro základní,

¹ Historie a architektura domu kultury. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/historie>

² Dům kultury Ostrov. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/zaklad>

³ Naši partneři. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/nasi-partneri>

mateřské školy i školní družiny. V červenci a srpnu DK pravidelně připravuje Letní kino na Dětské letní scéně MDDM Ostrov. Obvykle se promítá každý pátek a sobotu, v programu bývají zastoupeny různé filmové žánry. Kromě běžného promítání se v kinokavárně Domu kultury Ostrov jednou ročně koná filmový festival Expediční kamera. V rámci festivalu jsou promítány filmy o dobrodružství, divoké přírodě a extrémních sportech, součástí je beseda s pozvanou osobností. Expediční kamera je pořádána v únoru a březnu ve více než 150 městech po celé České republice. Letos se koná již 5. ročník.⁴

Oblíbené jsou divadelní inscenace, v roce 2008 se uskutečnilo 10 představení, která navštívilo 2 900 diváků. Průměrná cena vstupenky se pohybovala kolem 241 Kč (Poledníček, 2009). Na počátku devadesátých let vznikla Divadelní scéna při DK Ostrov, která každoročně připravuje jednu až dvě pohádky a jedno představení pro dospělé. Aktuálně má soubor 24 členů. V současnosti uvádí inscenace *Dívčí válka* od Františka Ringo Čecha, *Rozmarný duch*, *Agentura Drahoušek – sňatky všeho druhu* a *Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?*⁵

Významnou součástí kulturního dění v Ostrově jsou plesy, které se konají ve společenském sálu domu kultury. Již tradiční akcí je Ples Domu kultury Ostrov, kterým je zahájena plesová sezóna.

S výjimkou koncertů, které probíhají v rámci Dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana, bylo v roce 2008 připraveno šestnáct koncertů, kterých se zúčastnilo téměř dva tisíce diváků (Poledníček, 2009). Loňský rok se konal první ročník Ostrovského kulturního léta. Jedná se o sérii koncertů populární hudby, která se koná během letních měsíců a zaměřuje se především na mladší věkovou kategorii. V zámeckém parku se v roce 2012 uskutečnily během necelých tří měsíců čtyři koncerty populární hudby.

Dům kultury Ostrov organizuje také akce pořádané v kulturním sále Staré radnice. Stavba se nachází v historickém jádru města, které bylo roku 1992 prohlášeno městskou památkovou zónou⁶. V objektu poskytuje své služby infocentrum. V tehdejší konšelské

⁴ Filmový festival Expediční kamera. *Hedvábná stezka* [online]. 2013 [cit. 2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.hedvabnastezka.cz/expedicni-kamera>

⁵ *Divadelní scéna při DK Ostrov* [online]. © 2013 [cit. 2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.ochotniciostrov.estranky.cz/>

⁶ Městská památková zóna Ostrov. *Stará radnice* [online]. © 2013 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://stara-radnice9.webnode.cz/o-nas/>

síni se konají svatební obřady, rovněž je zde umístěna stálá výstava hodinových strojů a strojků. V podkrovním sále jsou celoročně pořádány výstavy a přednášky. V roce 2008 se v podkrovním sále Staré radnice uskutečnilo 31 akcí. K nim patřily přednášky na různá témata i představení pro děti. V tomtéž roce bylo také zorganizováno 12 výstav, které navštívilo 2071 osob. (Poledníček, 2009)

Ve staré části města se nalézá **klášterní areál** (také známý jako Posvátný okrsek), který je významným střediskem pro konání kulturních akcí. Zájemci si mohou celý areál prohlédnout sami nebo za příplatek s průvodcem, organizovaná prohlídka trvá zhruba 50 minut. Klášter nabízí zvýhodněné vstupné pro děti, důchodce a ZTP. Cizincům je k dispozici cizojazyčný text nebo personál provádějící v německém, anglickém a ruském jazyce. V kapli sv. Floriána a v kostele Zasvěcení Panny Marie je možné objednat svatební obřad. Významnou funkcí klášterního areálu je organizace výstav a koncertů. V roce 2008 navštívilo výstavy téměř 5 000 zájemců z řad veřejnosti (Poledníček, 2009). K nejnavštěvovanějším tehdy patřily výstavy věnované betlémům i architektuře 50. let 20. století v Karlovarském kraji a Sasku. Osobnosti Heinricha Mattoniho a době rozkvětu lázní Kyselka se věnovala výstava s názvem „Mattoniho Kyselka aneb Heinrich Mattoni už není“. Návštěvníci tehdy mohli zhlédnout celou řadu fotografií lázeňských staveb i vzácných předmětů, například sochu Heinricha Mattoniho v životní velikosti nebo knihu hostů⁷. Největší návštěvnické pozornosti se těšila výstava s názvem „Jak se rodí večerničky“, kterou navštívilo 42% z celkového počtu účastníků. V posledních letech se zde vystřídalo několik zajímavých akcí, mimo jiné tady bylo vystaveno leporelo Dějiny národa českého vytvořené dle stejnojmenné knihy Lucie Seifertové, které se snaží poutavou a zábavnou formou přiblížit dětem i dospělým českou historii. Kromě toho v klášteře proběhla výstava Modelová železnice, Zničené kostely i výstava obrazů Emmy Srmcové nebo známého českého výtvarníka, ilustrátora a tvůrce filmů Jiřího Trnky. V rámci 20. výročí vzpomínkové akce Jáchymovské peklo, které připomíná oběti pracovních táborů uranových dolů v Jáchymově v 50. letech 20. století, se uskutečnila vernisáž dvou výstav – Pocta všem, kteří vzdorovali a III. odboj v Československu. Nejen u příležitosti některých vernisáží (například

⁷ Heinrich Mattoni a slavná minulost lázní Kyselka. In: *Český rozhlas: Radio Praha* [online]. 2008 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/udalosti/heinrich-mattoni-a-slavna-minulost-lazni-kyselka>

výstava leporela Dějiny národa českého) se konají koncerty. V roce 2008 se jich zúčastnilo 1 007 zájemců. (Poledníček, 2009)

Turistickou sezonu v Ostrově již od roku 2009 zahajují Klášterní slavnosti. Měsícem jejich konání byl s ohledem na zasvěcení areálu mariánské tradici zvolen květen (Jeništová, 2011). První ročníky se konaly v klášterním areálu, loňského roku byly slavnosti rozšířeny (například doba trvání se prodloužila ze dvou dnů na tři), spolupořadatelé se stala Základní umělecká škola a Dům kultury Ostrov a část programu byla přesunuta na Mírové náměstí a do Domu kultury Ostrov (Havelka, 2012). V rámci již uplynulých Klášterních slavností byl například odhalen obelisk velkovévodkyně Marie Antonie, následujícího roku byla na předpolí kaplí umístěna pamětní deska barokního skladatele J. C. F. Fishera. Součástí akce je uspořádání trhů, kde se mohou návštěvníci občerstvit nebo si zakoupit řemeslné výrobky. Loňského roku se konala série hudebních představení, již několikátým rokem předvedli ukázkou své práce ostrovští hasiči. Pro děti bylo mimo jiné vyhrazeno prostranství na nádvoří kláštera, kde mohly zhlédnout některé pohádky. Od roku 2011 je během Klášterních slavností udělována cena Ď. Cena Ď je jako symbolické ocenění a poděkování udělována od roku 2001 a obdržet ji mohou mecenáši, dobrodinci a morální vzory především z oblasti kultury a charitativních projektů. K držitelům ceny Ď patří například bývalý prezident České republiky Václav Havel, kardinál Dominik Duka nebo český chemik a přírodovědec Antonín Holý. Nominace přitom předkládají podporované organizace (např. nadace, divadla, nemocnice, školy, domovy pro seniory). Nejprve se v každém kraji konají regionální kola ceny Ď, kdy vždy jeden z nominovaných získá cenu Ď v daném kraji. O oceněném rozhoduje krajské kolegium. Následně všichni nominovaní postupují do celostátního kola, kde se o ocenění rozhoduje již v jednotlivých kategoriích. Výherci krajských cen Ď se již neucházejí o celostátní cenu, ale o tzv. „GRAND PRIX Ď“, kterou jeden z nich získá na základě rozhodnutí celostátního Kolegia ke své krajské ceně. V roce 2012 tak nejprve manželé Marta a Ladislav Šislerovi získali za podporu Hospice Anežky České krajskou cenu Ď za Královéhradecký kraj a ve finále cenu GRAND PRIX Ď. Města mohou po dohodě s pořadatelem také realizovat i městská kola ceny Ď.⁸

⁸ *Cena Ď: dík mecenášům a dobrodincům* [online]. 2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://cena-d.cz/>

Kromě dosud zmiňovaných akcí se město Ostrov pravidelně zúčastňuje festivalu Mitte Europa. Jedná se o sérii kulturních akcí (například koncerty klasické hudby, jazzu, folkloru, literatura, výtvarné umění, workshopy, sympozia), která se uskutečňují v Česku, Bavorsku a Sasku. Festival usiluje o česko-německou kulturní výměnu, čeští umělci koncertují v Německu a naopak němečtí hudebníci přijíždí do České republiky. Loňského června se v klášterním kostele Zvěstování Panny Marie uskutečnil v rámci festivalu Mitte Europa komorní koncert tubového kvarteta Melton Tuba Quartett⁹.

4.1.2 Městská knihovna Ostrov

Městská knihovna Ostrov je, jak již název napovídá, příspěvkovou organizací města. Významným milníkem v jejím působení byl rok 2011, kdy byla knihovna přestěhována do nově zrekonstruovaných prostor – Paláce princů na Starém městě. Tím získala větší a vhodnější prostory na provozování své činnosti. Rekonstrukce proběhla v rámci projektu Historický Ostrov II, financována byla z prostředků Evropské unie. Nová budova získala v soutěži Stavby Karlovarského kraje, která se konala roku 2012, hned dvě ocenění – v hodnocení odborné poroty obsadila 1. místo a získala i cenu veřejnosti¹⁰. Městská knihovna nabízí svým čtenářům široké spektrum služeb – samozřejmě je půjčování všech druhů dokumentů, meziknihovní výpůjční služby, poskytnutí přístupu na internet. Knihovna je rozdělena do několika oddělení, oddělení pro dospělé, dětské oddělení, studovna/čítárna a hudební oddělení.

Spolu s knihovnou byla do nových prostor přesunuta i kronika města Ostrova. Ta do té doby sídlila v Domě kultury Ostrov. Kronika poskytuje informace z historie města, hojně využívaná je pro účely zpracování seminárních i bakalářských prací. Kroniku navštěvují i cizinci, pravidelně dvakrát do roka sem jezdí členové krajanského spolku Heimatverband, který má sídlo v Rastattu. Součástí školních prohlídek městské knihovny bývá i seznámení žáků s činností kroniky, je jim umožněno prohlédnutí si

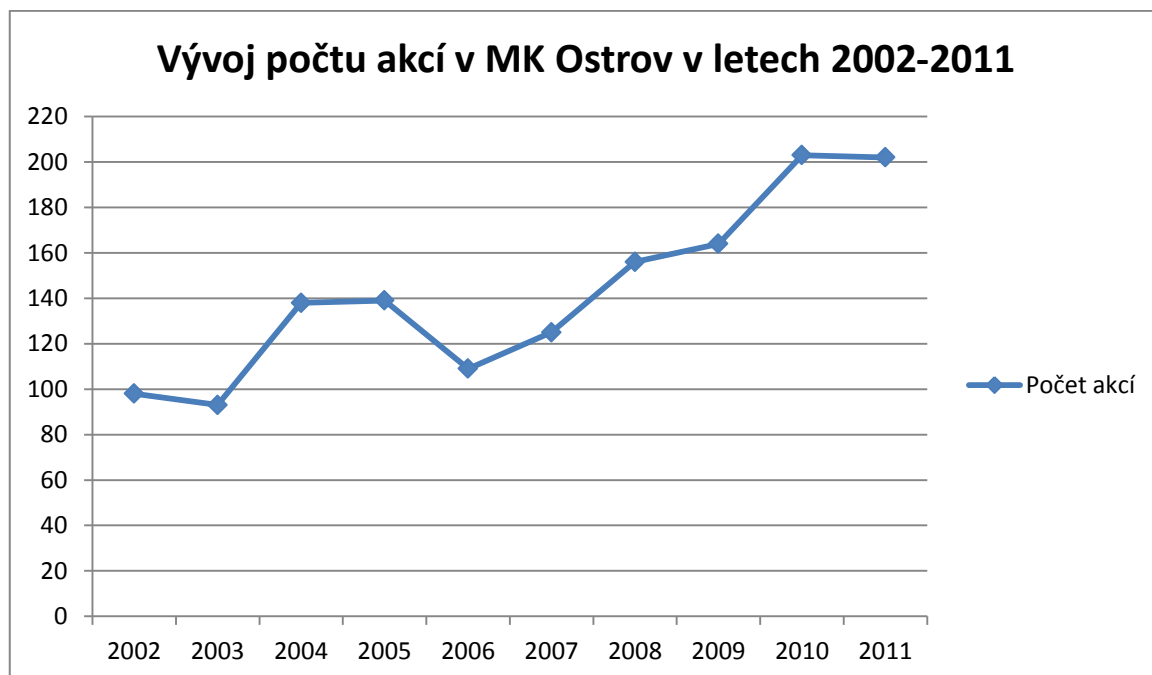
⁹ Program 2012. *Festival Mitte Europa* [online]. 2012 [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.festival-mitte-europa.com/konzertdetail.asp?sitzungsid=58140199667249771767&spracheid=4&konzertid=1894&source=kuenstler>

¹⁰ Výsledky soutěže Stavby Karlovarského kraje 2012. In: *Stavby Karlovarského kraje* [online]. 2012 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.stavbykarlovarska.cz/cz/aktuality/vysledky-souteze-stavby-karlovarskeho-kraje-2012-2975>

vybraných dokumentů. Sama kronikářka se podílí na zpracování některých výstav, příkladem může být výstava „20 let partnerství Ostrov – Rastatt“. (Leitnerová, 2012)

Knihovna každoročně zveřejňuje počet uspořádaných akcí. Jejich vývoj od roku 2002 je zachycen v obrázku č. 2. K údajům uvedeným v roce 2011 je nutné poznamenat, že toho roku byla knihovna z důvodu stěhování na více než dva a půl měsíce pro veřejnost uzavřena.

Obrázek 2: Vývoj počtu akcí v MK Ostrov v letech 2002-2011

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013, dle Leitnerová (2012)

Do těchto akcí jsou zařazovány:

- 1. Celostátní akce** – BMI, Bambiriáda, Noc s Andersenem, Týden knihoven a Kniha mého srdce.
- 2. Akce pořádané pro mládež a handicapované děti**, které se konají v dopoledních hodinách pro žáky mateřských a základních škol. Knihovna se těmito akcemi snaží navázat na osnovy školní výuky, motivovat děti ke čtení a napomáhat rozvoji spolupráce mezi dětmi.

3. Ostatní – internetové kurzy pro seniory a začátečníky, doprovodné akce k Dětskému filmovému a televiznímu festivalu Oty Hofmana, cestopisné a historické přednášky. (Leitnerová, 2012)

Součástí městské knihovny je Oranžerie Václava Havla. Oranžerie neboli výstavní sál je využívána k celé řadě akcí. Kromě samotných výstav je vhodná i pro pořádání koncertů, přednášek nebo divadelních představení. Sál nabízí až devadesát míst k sezení. V uplynulých měsících v oranžerii proběhla například výstava kolorovaných fotografií karlovarského muzikanta Václava Bodláka Leporelo nebo výstava Kříže a křížky profesionálního fotografa Jana Boreckého. V městské knihovně rovněž vystavují svá díla členové místního fotoklubu, mimo jiné se v březnu roku 2013 konala výstava Milana Martinka, ve které se autor zaměřil na přírodu blízkého okolí. Výstavy probíhají nejen v Oranžerii Václava Havla, ale i na chodbách knihovny. Takto byly vystaveny fotografie Martiny Žemličkové s tematikou Nepálu nebo počátkem roku novoročenky karlovarských umělců. Kromě výstav jsou v knihovně pořádány také další akce, autorské čtení, besedy se spisovateli nebo série akcí s názvem Staré techniky – nové nápady. Pokaždé je zvoleno určité téma (například leporelo, japonská knižní vazba, mozaika) a během dvouhodinové výtvarné dílny si mohou účastníci daný předmět sami vyrobit.¹¹

Svou činnost se snaží knihovna propagovat prostřednictvím médií, zasílá příspěvky do Ostrovského měsíčníku a Karlovarského deníku, bylo odvysíláno několik reportáží o knihovně v kabelové televizi Ostrov. Se svými čtenáři komunikuje i prostřednictvím svých webových stránek, kde mají návštěvníci možnost vyhledávat v online katalogu, zjistit údaje o svém čtenářském kontu nebo si knihu online zarezervovat. Knihovna má stránku na Google+ i na wikipedii, kde je popsána její historie a služby, pravidelně jsou aktualizovány informace o pořádaných akcích a výstavách. Kontakt se čtenáři knihovna udržuje i prostřednictvím sociálních sítí facebooku a twitteru. Na youtube má organizace vlastní kanál, kde umísťuje videa, kupříkladu se zde objevily reportáže Kabelové televize Ostrov týkající se knihovny.

¹¹ Program akcí. *Městská knihovna Ostrov* [online]. 2013 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://mkostrov.cz/aktualne/program-akci/>

4.1.3 Městský dům dětí a mládeže Ostrov

Pro děti je jedním z nejvýznamnějších organizátorů sportovních i kulturních akcí **Městský dům dětí a mládeže Ostrov**. Pro veřejnost byl otevřen již roku 1972. Zřizovatelem organizace je město Ostrov. Cílem domu dětí je „poskytnout co nejširšímu okruhu veřejnosti co možná nejbohatší programovou nabídku pro smysluplné využití volného času“¹². Instituce nabízí pro děti více než 130 zájmových kroužků různého typu. Děti tak mohou navštěvovat sportovní kroužky, taneční a pohybové kroužky, modelářské kroužky, rukodělné a výtvarné kurzy, hudební kroužky, kroužky zaměřující se na výuku cizích jazyků nebo tzv. „koktejl kroužků“, kam je zařazena například střelba z klasické vzduchové pistole, šachy, počítače, tzv. „Dětská televize“, kde si zájemci mohou vyzkoušet práci s kamerou, moderování, rozhovory. Pro malé gurmány je připraven kroužek Zlatá vařečka, kde se děti učí pravidlům stolování a přípravě jednoduchých pokrmů. Roku 2007 se stalo součástí domu dětí Ekocentrum MDDM Ostrov, které přichází s vlastní nabídkou volnočasových aktivit. Děti se zde mohou naučit péči o různé druhy zvířat, psy, poníky, ptactvo, plazy i obojživelníky. Pro maminky s dětmi je v dopoledních hodinách připraven Klub Mýval, který se soustředí na hry a činnosti s přírodovědným zaměřením. Protože děti a rodiče projevují stále větší zájem o zájmové kroužky v místě jejich bydliště, dům dětí navázal spolupráci se základními školami v Ostrově i blízkém okolí. Spolupráce se týká základních škol v Abertamech, Hroznětíně, Merklíně, Perninku, Sadově a Otovicích. I zde je snaha o co nejširší spektrum nabízených kroužků. (Matouš, 2007)

V průběhu roku dům dětí organizuje řadu pravidelných i jednorázových akcí – besedy, exkurze, výlety, zájezdy a přehlídky. Ve školním roce 2011/2012 se v Městském domu dětí a mládeže Ostrov uskutečnilo 160 akcí, v Ekocentru 108 akcí (Matouš, 2012). Vývoj počtu konaných akcí a návštěvníků zachycuje následující tabulka:

¹² O MDDM Ostrov. *MDDM Ostrov: Váš OSTROV volného času* [online]. 2013 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.mddmostrov.cz/mddm/o-mddm-ostrov/>

Tabulka 1: Návštěvnost MDDM Ostrov 2011/2012

Měsíc	Akce celkem	Akce ve všední dny	Akce o víkendu	Účast celkem	Účast ve všední dny	Účast o víkendu
Září	16	8	8	2336	497	1839
Říjen	19	16	3	527	438	89
Listopad	9	6	3	544	212	332
Prosinec	13	12	1	906	864	42
Leden	5	3	2	202	137	65
Únor	14	12	2	581	479	102
Březen	10	8	2	652	417	235
Duben	17	15	2	1337	862	475
Květen	20	15	5	1659	1163	496
Červen	18	12	6	1828	445	1383
Červenec	11	2	9	509	34	475
Srpen	8	3	5	343	20	323
Celkem	160	112	48	11301	5411	5890

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013 dle Matouš (2012)

Z tabulky je zřejmé, že přestože se o víkendu konala pouze necelá třetina akcí, přišla na ně více než polovina z celkového počtu návštěvníků. Jedinými měsíci, kdy byla návštěvnost ve všední dny vyšší než o víkendu, byly červenec a srpen, pravděpodobně z důvodu letních prázdnin. V těchto měsících byla návštěvnost podprůměrná. Měsícem s nejvyšší účastí byl leden.

Z tradičních akcí je možné jmenovat Mikulášskou besídku, Slet čarodějnic nebo Den dětí, který proběhl ve spolupráci s ekocentrem a občanským sdružením Benjamin. V září se uskutečnila výstava železničních modelů, kterou během tří dnů navštívilo více

než 600 zájemců. V říjnu se konal Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana, na kterém se dům dětí také podílel. Děti z kroužku Dětská televize pomáhaly s přípravou a zpracováním zpravodajství, podílely se i na přímých internetových přenosech. V listopadu a květnu proběhla v ekocentru Noc se zvířátky, kdy děti čekala exkurze po ekocentru, povídání o zvířátkách, hry a soutěže a na závěr přespání v domě dětí.

Městský dům dětí a mládeže Ostrov v roce 2012 oslavil 40 let od svého vzniku, k výročí byla připravena celá řada her, soutěží a výstav. Oslavy vyvrcholily 1. dubna, kdy byla uspořádána akce „Slavte s námi“. Na účastníky čekala kromě soutěží fotbalová školka nebo jízda na koloběžkách, kolech a elektrických autíčkách. Pro bývalé i současné pracovníky domu dětí byl v Domě kultury Ostrov připraven společenský večer. Akce k výročí jsou naplánovány i na školní rok 2012/2013. (Matouš, 2012)

4.1.4 Letohrádek Ostrov

V Ostrově se nachází pobočka Galerie umění Karlovy Vary. Již od počátku jejího působení se stal sídlem raně barokní letní zámek z poslední třetiny 17. století. V letohrádku je již od roku 1977 uložena část karlovarských sbírek. Jedná se především o kresby a grafické listy českých a slovenských autorů z 20. a 21. století. Roku 2011 tato sbírka čítala již 4 768 inventárních položek (Samec et al, 2011). Fond je postupně zpracováván do menších vývojově nebo tematicky koncipovaných celků, které jsou posléze veřejnosti prezentovány jako sezónní výstavy. K těmto souborům patří Zakladatelé české moderní grafiky, Česká kresba a grafika 40. let nebo Slovenská grafika. Nejpočetněji a nejkvalitněji je zastoupena česká tvorba 60. let, ze souboru Česká grafika 60. let spravuje ostrovský letohrádek díla autorů jako je Jiří Anderle, Josef Jíra nebo Adriana Šimotová. Roku 2011 oslavil Letohrádek Ostrov padesátileté výročí svého působení. K tomuto výročí byly uspořádány dosud dvě výstavy, které představují nejlepší díla z ostrovské sbírky. Na září tohoto roku je plánována další výstava z tohoto cyklu s názvem 3/50 – Výstava ze sbírkových fondů galerie – zlatý věk. U příležitosti tohoto výročí byl také vydán katalog Půlstoletí výtvarného umění v Letohrádku Ostrov, který shrnuje dosavadní působení organizace a přináší ukázkou některých děl ze sbírek galerie. Ostrovský letohrádek připravuje výstavy ze svých sbírek i pro jiné instituce, v minulosti byla jeho díla prezentována ve výstavní síni v Lokti, Žluticích, České Lípě nebo v liberecké galerii. Kromě výstav ze sbírek

letohrádku svá díla představují regionální umělci, proběhla i řada výstav celorepublikově známých osobností, mimo jiné se zde konala výstava českého režiséra a výtvarníka animovaných filmů Zdeňka Milera, autora známého Krtečka, nebo animátora, výtvarníka a scénáristy Zdeňka Smetany. V letohrádku se mimo výstav pravidelně konají výtvarné dílny a workshopy, zvláštní nabídka je připravena pro školy, pro žáky prvního stupně základních škol je možné zařídit akci Princové a princezny v letohrádku, kde se děti dozví o historii a životních osudech ostrovských šlechticů. Pro druhý stupeň základních škol a střední školy je nabízena galerijní animace Symboly a alegorie, jež zahrnuje výklad o historii ostrovského panství. Také je možné zařídit tvůrčí dílny pro děti na některé z nabízených témat. (Samec et al, 2011)

4.1.5 Základní umělecká škola Ostrov

Další kulturní institucí je **Základní umělecká škola Ostrov**, jejímž zřizovatelem je město Ostrov. Na začátku školního roku 2011/2012 studovalo na škole 693 žáků. Škola poskytuje vzdělání ve čtyřech oborech – literárně-dramatickém, hudebním, výtvarném a tanečním, největší počet žáků (433) si zvolilo hudební obor. Na škole působí několik orchestrů a hudebních uskupení, například Malý smíšený orchestr, Pěvecký sbor, flétnový sbor Ema, flétnový sbor A. S., Kytarový orchestr a další. Soubory základní umělecké školy několikrát do měsíce vystupují při různých příležitostech, již tradičně během Filmového a televizního festivalu Oty Hofmana nebo na Michaelské pouti, konaly se koncerty v Městské knihovně Ostrov, na místním gymnáziu i v klášterním areálu. Soubory koncertují i v jiných městech, Karlových Varech, Jáchymově, Jičíně, Rakovníku. V roce 2011 se ZUŠ Ostrov zúčastnila přehlídky bicích souborů v německém Münchbergu. (ZUŠ Ostrov, 2012)

V Ostrově působí i několik soukromých institucí, které pořádají kulturní akce. K nim patří především penzion a výletní kavárna Větrný vrch. Výletní kavárna na Větrném vrchu se nachází na zahradě u penzionu, kde se rovněž konají pořádané akce. Ty se kvůli počasí uskutečňují přibližně v období od počátku května do konce září. Ke každoročně pořádaným akcím patří Indiánské léto, odpoledne ve stylu Divokého

západu, Svatováclavské odpoledne na Větrném vrchu, akce s názvem 1. máj – lásky čas a další.¹³

4.2 Informační kanály

Jedním z nejdůležitějších míst, kde se mohou občané informovat o kulturním dění ve městě, je Ostrovský měsíčník. Periodikum je vydáváno Domem kultury Ostrov a na začátku každého měsíce doručováno do všech domácností ve městě a do obecních úřadů a informačních center v regionu Ostrovsko. Vychází v nákladu necelých osmi tisíc kusů. Jeho hlavním cílem je „seznamovat čtenáře se zajímavostmi z daleké historie i současnosti“¹⁴. V měsíčníku vychází pravidelná rubrika Kulturní příloha, kde jsou čtenáři zpravováni o kulturních akcích, které budou v daném měsíci probíhat, rubrika obsahuje program kina v domě kultury, divadelní nabídku i výstavy probíhající v klášteře a letohrádku. Čtenáři se mohou sami stát přispěvateli a tím se podílet na tvorbě měsíčníku. Krátce po vytištění je Ostrovský měsíčník k dispozici v elektronické podobě i na webových stránkách domu kultury. Takto je možné dohledat i starší čísla až do září roku 2004.¹⁵

Každoročně dům kultury vydává Kulturní kalendář, který obsahuje všechny významné kulturní a sportovní akce celého roku. Úvodní stránka je věnována subjektům, které se zabývají kulturními akcemi, u každé organizace jsou uvedeny kontaktní údaje, adresa, telefon, e-mail a případně webové stránky. Brožuru je možné zdarma získat v informačních centrech v Ostrově.

Pro nejaktuálnější informace o kulturním dění jsou pravděpodobně nejvhodnější webové stránky jednotlivých organizací. Na webových stránkách Domu kultury Ostrov je akce možné třídit nejen podle data konání, ale i podle druhu akce (tanec, přednášky, kino, divadlo, pro děti, výstavy, koncerty a ostatní) nebo místa konání (dům kultury, Stará radnice, Klášterní areál). Jsou zde také zveřejněny fotografie z vybraných akcí a odkaz na videa na youtube. Stránky rovněž obsahují odkazy a kontakty na další kulturní organizace v Ostrově. Na webu je také možné přihlásit se k odběru newsletteru. Novým projektem jsou webové stránky Kalendář kulturních, společenských

¹³ Výletní kavárna. *Větrný vrch* [online]. 2013, 15. 3. 2013 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <http://www.vetrnyvrch.estranky.cz/clanky/vyletni-kavarna/-o-vyletni-kavarn/>

¹⁴ Ostrovský měsíčník. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/ostrovsky-mesicnik/>

¹⁵ Ostrovský měsíčník. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/ostrovsky-mesicnik/>

a sportovních akcí, které informují o vybraných eventech ve městě. Příspěvateli jsou dům kultury, městská knihovna a dům dětí a mládeže, tedy nevýznamnější subjekty působící v kulturní oblasti.

K mediálními partnerům Domu kultury Ostrov patří Česká televize, TV NOE, KABEL Ostrov, Český Rozhlas Plzeň, rádio Dragon, Deníky Bohemia a Mladá Fronta DNES.¹⁶

4.3 Vliv kulturních akcí na město Ostrov

Z předchozích podkapitol je zřejmé, že nabídka kulturních akcí v Ostrově je rozmanitá. Kulturní dění ve městě organizuje z větší části Dům kultury Ostrov, který zajišťuje filmové promítání, divadelní představení, pořádá výstavy, přednášky i pravidelné venkovní akce, jako například farmářské trhy, Michaelské slavnosti, Klášterní slavnosti a podobně. Pro děti zde funguje městský dům dětí a mládeže a základní umělecká škola. V prostorách nově zrenovovaného Paláce princů nabízí své služby městská knihovna a v nedalekém letohrádku sídlí pobočka karlovarské Galerie umění. Ve městě působí v kulturní oblasti i několik soukromých subjektů. Nicméně z větší části se jedná o akce, které se zaměřují především na obyvatele města a blízkého okolí. I dopady, které vyplývají z pořádání kulturních akcí, jsou tedy omezené. Pravděpodobně nejvýznamnějšími dopady je modernizace infrastruktury a vliv na image města. V posledních letech proběhlo hned několik investičních projektů týkajících se kulturní oblasti. Z prostředků Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severozápad byly spolufinancovány projekty Rozvoj infrastruktury pro kulturu a volný čas a projekt Dům kultury Ostrov – Centrum pro kulturu, vzdělání a volný čas. S kulturní oblastí lze spojit i projekt Zámecký park Ostrov – pěstební opatření a nové výsadby, v jehož rámci došlo k pokácení poškozených dřevin v parku a následné výsadbě nových. Upravené prostředí má vliv na celkový zážitek návštěvníků daného eventů. Vzhledem k tomu, že kulturní akce je nehmotné povahy, značnou část celkového dojmu vytváří právě prostředí. Město se snaží vystupovat jako významný organizátor volnočasových aktivit v regionu, kde kultura obecně představuje jednu z priorit.

¹⁶ Naši partneři. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/nasi-partneri>

Nicméně zde existuje i několik kulturních akcí s větším přesahem a významným potenciálem do budoucna. K nim patří Klášterní slavnosti, projekt Ostrovské léto a především Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana.

5. Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana

Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana je po festivalu ve Zlíně druhým největším a nejstarším filmovým festivalem v České republice zaměřeným na dětského diváka. V Ostrově má dlouhou tradici, první ročník se konal již roku 1969. V této době ještě nenesl jméno slavného českého spisovatele a dramaturga, první ročníky byly uskutečněny pod jménem Přehlídka filmů pro děti, později Národní přehlídka filmů pro děti. Na vzniku přehlídek (potažmo festivalu) měl zásluhu Dětský filmový spolek Martin, sdružení ostrovských pedagogů a filmových příznivců. Ota Hofman poprvé přijel na pozvání filmového spolku do Ostrova již v roce 1967, od té doby filmové přehlídky navštěvoval pravidelně. Město dokázalo vstřícný Hofmanův postoj ocenit, když v roce 1978 slavil své padesáté narozeniny, bylo mu uděleno čestné občanství. V roce 1993 byl festival pojmenován se svolením manželky Oty Hofmana, paní Ireny Hofmanové, po svém dlouholetém patronovi. (Bílková, 2011)

Festival Oty Hofmana (FOH) obsahuje soutěžní část, ve které jsou promítány české a slovenské filmy, které vznikly v posledních dvou letech. Od r. 1993 je soutěžní část rozšířena o české a slovenské televizní filmy natočené v posledních dvou letech. V rámci nesoutěžní části jsou promítány filmy týkající se předem zvoleného tématu, animované filmy pro děti a evropská tvorba pro děti a mládež. Nedílnou součástí je přehlídka dětské videotvorby. Doprovodné akce představují nesoutěžní projekce v partnerských městech, besedy a setkání s herci a filmovými tvůrci, tematicky zaměřené výstavy a besedy, workshopy a další akce pro děti.

Soutěžní filmy jsou hodnoceny dvěma porotami – dětskou porotou, která je složena z dětí ze základních a středních škol Karlovarského kraje, a dospělou porotou, kterou představují lidé spjatí s filmovou a televizní tvorbou a odborníci z oblasti psychologie a pedagogiky. V současnosti udělují poroty celkem sedm ocenění. Ty tvoří:

- **Křišťálové šatony**, které představují hlavní cenu festivalu, jsou udělovány v kategorii tvorby pro děti do 12 let a pro mládež od 13 do 18 let. Oba Křišťálové šatony jsou udělovány dětskou porotou.
- **Zlatý dudek** představuje ocenění za nejlepší dívčí a chlapecký herecký výkon v kategoriích filmu a televizní tvorby.
- **Cena dětského diváka**, kterou získává nejlepší audiovizuální dílo. Jedná se o jediné ocenění festivalu, o kterém rozhodují diváci – děti v promítacích sálech, které hlasují bezprostředně po skončení filmu.
- **Ceny Oty Hofmana** za nejlepší dílo nebo dílčí přínos. Jsou udělovány dospělou porotou ve dvou kategoriích, v kategorii tvorby pro děti do 12 let a pro mládež od 13 do 18 let.
- **Zvláštní cena dospělé poroty** je udělována audiovizuálnímu dílu s nejvýraznějším morálním akcentem. Zároveň má dospělá porota možnost udělit čestná uznání. (Dům kultury Ostrov, 2012a)

Účastníky festivalu jsou děti a mládež z České republiky, členové dětských filmových klubů a v neposlední řadě kulturní a pedagogičtí pracovníci. Hosty festivalu tvoří filmoví a literární tvůrci, aktivní příznivci filmů pro děti a dětské literatury a ostatní lidé aktivní v oblasti mediální činnosti dětí. Ke každému filmu a k vybraným televizním pořadům zve Dům kultury Ostrov filmovou delegaci a dle svých možností hradí její pobyt. Filmová delegace je obvykle tvořena režisérem, scénáristou, herci daného filmu a podobně.

Ve dnech 9. – 12. října 2012 se konal zatím poslední, 44. ročník Dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana. Soutěžní filmy se představily nejen v Ostrově, ale i v Nejdku, Kyselce, Jáchymově, Klášterci, v Plané u Mariánských Lázní a v Tachově. Děti z blízkého okolí (např. Hroznětína, Merklína, Abertam, Sadova, Otovic apod.) byly do Ostrova sváženy. Tématem posledního ročníku bylo „Dítě a příroda“. V rámci festivalu se měly děti naučit ochraně přírody a péči o ni. S tímto tématem byly také spojeny některé besedy a výstavy. Tento ročník bylo promítnuto celkem osm titulů, z toho tři celovečerní filmy (Tady hlídám já, Modrý tygr a Příliš mladá noc), dvě televizní pohádky (Micimutr a Tajemství staré bambitky) a tři televizní příběhy (Proces doktorky Kalendové, Mimoszemšťan a Lehká jako dech). V rámci tematické přehlídky byly promítány filmy Brontosaurus, Ropáci, Přijela k nám pout' a Páni kluci. Zároveň

byly k tématu festivalu připraveny výstavy „Skauti a příroda“ a „Bezstarostná jízda“ a konalo se několik besed na téma ochrany přírody.

Novinkou ročníku bylo zorganizování „tiskovky“ po slavnostním zahájení a ukončení festivalu a po vyhlášení vítězného filmu. Akce je určená pro média a pro dětská média, je však přístupná i veřejnosti. V případě zájmu jsou konference plánovány ke každému soutěžnímu filmu. (Dům kultury Ostrov, 2012a)

5.1 Ekonomické dopady

Ekonomické dopady patří pravděpodobně k nejčastěji zjišťovaným benefitům plynoucím z kulturních akcí, přestože, jak bylo v podkapitole 1.2 uvedeno, kulturní akce nelze posuzovat dle výnosů a návštěvnosti, mají přesah i do dalších oblastí. Mezinárodní dětský a filmový festival Oty Hofmana toto tvrzení podporuje. Akce je závislá na podpoře města Ostrov, Karlovarského kraje a Ministerstva kultury. Finanční příjmy plynoucí z festivalu dokážou pokrýt jen zlomek celkových nákladů. Vstupné na filmové projekce představuje největší část příjmů, přestože je vzhledem k charakteru festivalu stanoveno spíše symbolicky – na 15 Kč za vstup na jedno promítání. Celkové příjmy ze vstupného na filmové projekce činily v roce 2012 70 000 Kč, tato částka by dokázala pokrýt pouze provozní náklady, které zahrnují např. zapůjčení snímků, autorské poplatky, kancelářský materiál apod. Příjmy dále plynuly ze vstupného na koncert, který se konal v rámci festivalu, a výstavy pořádané v klášterním areálu. Tyto částky však byly výrazně nižší než příjem ze vstupu na filmové promítání. Příjmy, které generovalo konání festivalu, v roce 2012 činily 100 000 Kč. Náklady projektu byly mnohonásobně vyšší – celkem 1 070 700 Kč. Větší část (450 000 Kč) uhradilo město Ostrov, dotace z Ministerstva kultury činila 200 000 Kč a podpora z Krajského úřadu Karlovarského kraje dosáhla výše 100 000 Kč. Zbylou část představovaly dary a příspěvky sponzorů.

Dalším významným ekonomickým ukazatelem je počet nově vytvořených pracovních míst. U většiny časově omezených kulturních akcí mají pracovní místa pouze krátkodobý charakter, po skončení dané akce zpravidla zanikají. Stejně tak festival Oty Hofmana nová udržitelná pracovní místa nevytváří, všechny organizační činnosti související s festivalem zajišťují pracovníci Domu kultury Ostrov. Po dobu trvání

festivalu jsou uzavírány smlouvy s hosteskami, výpomoc v tomto směru zajišťují především studenti. (Dům kultury Ostrov, 2012b)

Eventy se nedotýkají pouze samotného místa konání, v případě rozsáhlejších akcí se jejich dopady mohou projevit v různých sférách pořadatelského města i jeho okolí. Nejvýraznější vliv mají obvykle na podniky úzce spojené s cestovním ruchem – ubytovací a stravovací zařízení. Ve městě funguje pouze jeden hotel – tříhvězdičkový hotel Krušnohor, který se nachází nedaleko Mírového náměstí. Vzhledem k tomu, že jsou zde zpravidla ubytováni hosté festivalu a filmové delegace, je dopad na návštěvnost hotelu velmi výrazný. Ve městě existuje i několik penzionů, vliv festivalu na ně se však výrazně liší. Penzion Větrný vrch, který se nachází až na okraji města, každoročně zaznamenává v době konání festivalu růst návštěvnosti v desítkách procent. Oproti tomu Pension EU a Pension 377, přestože se oba nachází blíže centru města, dosud nezaznamenaly zvýšenou poptávku ubytování v době konání akce. Příčinou tohoto u Pensionu EU může být poměrně krátká existence penzionu, funguje teprve druhým rokem a v propagačních materiálech týkajících se festivalu se neobjevuje. Oslovené penziony zároveň disponují restauracemi. I v tomto případě byly odpovědi shodné – tj. penzion Větrný vrch zaznamenává zvýšený počet návštěvníků v restauraci v řádu desítek procent a v případě příznivého počasí rovněž v době konání festivalu roste návštěvnost ve výletní kavárně. Pension EU a Pension 377 zvýšený příliv návštěvníků nezaznamenaly. Z výhradně stravovacích zařízení byly získány informace z baru a restaurace Atlantis. Bar a restaurace Atlantis se soustředí na obyvatele nejbližšího okolí, festivalové návštěvníky se nesnaží oslovit zvýšenou propagací nebo speciální nabídkou. Vzhledem k poloze a zaměření ostatních restaurací je rovněž pravděpodobné, že na ně bude mít festival pouze zanedbatelný vliv.

Dosud nebyl proveden výzkum týkající se výdajů návštěvníků festivalu v místě konání. V předchozí podkapitole je uvedeno, že k vybraným filmům zve štáb festivalu filmovou delegaci a zpravidla hradí její pobyt. Z analýzy nákladů pořadatele vyplývá, že náklady na ubytování hostů a účinkujících dosáhly výše 70 000 Kč, doprava hostů stála 75 000 Kč. Celkové náklady na ubytování, cestovné, stravné a dopravu hostů, dětí a filmů a výstavních exponátů činily 235 000 Kč. (Dům kultury Ostrov, 2012b)

5.2 Dopady na cestovní ruch

Festival Oty Hofmana výrazně ovlivňuje cestovní ruch v Ostrově. Vzhledem k tomu, že se nejedná o typickou turistickou destinaci, je nárůst počtu turistů znatelný. V roce 2012 navštívilo soutěžní projekce v Ostrově 2 518 dětí, ostatní projekce (nesoutěžní filmy a tematická přehlídka) však měly výrazně nižší návštěvnost – 366 dětí. Velmi atraktivní jsou také promítání v satelitních kinech a partnerských městech, jejich návštěvnost mírně převýšila počet návštěvníků soutěžních projekcí v Ostrově, zúčastnilo se jich 2 707 dětí. Doprovodné akce jsou z hlediska návštěvnosti srovnatelné se samotným promítáním, v den zahájení festivalu (9. října) se na Mírovém náměstí konalo setkání dětí s lampiony a večer krátce poté vyvrcholil slavnostním ohňostrojem. Na celé akci bylo přítomno cca 1800 dětí a rodičů. Na každé dopoledne po dobu konání festivalu byla připravena Festivalová školka pro nejmladší účastníky a odpoledne Festivalová dílna pro starší děti a jejich rodiče. Tyto možnosti využilo celkem 359 návštěvníků. Proběhla také dvě „zábavná odpoledne“, poprvé byl organizátorem Městský dům dětí a mládeže Ostrov, o den později Česká televize. Obou odpolední se zúčastnilo cca 500 dětí. Součástí doprovodných akcí bylo 5 výstav. V kostele Zvěstování Panny Marie v Ostrově se konala výstava k stému výročí narození českého ilustrátora, výtvarníka, loutkáře a režiséra Jiřího Trnky. Ve Staré radnici byla připravena výstava „Keramka na radnici“, která zachycovala vznik a vývoj Střední průmyslové školy keramické a sklářské, která v roce 2012 slavila 140 let od svého založení. V předsálí domu kultury proběhly dvě výstavy – „Skauti a příroda“ a „Pane, pojďte si hrát“, ve vestibulu domu kultury výstava „Bezstarostná jízda“, která se týkala tématu festivalu – ochrany životního prostředí, konkrétně pojednávala o dopravě, o tom, jak může volba dopravního prostředku do budoucna ovlivnit svět kolem nás. Do poslední výstavy byly přímo zapojené děti z ostrovských škol. Již při tvorbě vzhledu plakátu pro aktuální festivalový ročník byly připraveny plakáty, které byly zaslány do škol, kde je děti měly dle vlastní fantazie vymalovat. Výstava jejich prací pod názvem „Logo pokaždé jinak aneb Jak to vidí děti“ poté proběhla v prostorách domu kultury. Všechny pět výstav navštívilo 1 893 zájemců. Celkem přilákal festival téměř 11 000 návštěvníků. (Dům kultury Ostrov, 2012b)

Nebyla provedena bližší analýza návštěvnosti, avšak vzhledem k tomu, že se FOH soustředí především na zdejší děti a mládež, lze předpokládat, že většina návštěvníků

byla místních, menší zastoupení pravděpodobně mají turisté z jiných měst Karlovarského kraje. Festival představuje především českou a slovenskou tvorbu, což může být spolu s jazykovou bariérou jedním z důvodů, proč není příliš atraktivní pro zahraniční turisty. Přesto má festival nezpochybnitelný dopad na zařízení spojená s cestovním ruchem, jak bylo ukázáno v předchozí podkapitole.

5.3 Dopady na identitu a image města

Jak již bylo uvedeno výše, význam kulturních akcí nelze určovat pouze pomocí ekonomických ukazatelů. Jak uvádí Raabová a kol. (2011, s. 35), „vliv kulturních událostí na společnost nelze ekonomicky ocenit. Přispívají k utváření obrazu a identity místa, jak navenek, tak uvnitř dané komunity a vedou ke vzniku a zachování hodnot, které mají význam i pro ty, kteří se dané akce přímo neúčastní.“

Podobně jako většina rozsáhlejších kulturních akcí může pomoci Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana přispívat k lepší identifikaci rezidentů s místem svého bydliště, kulturními zvyky a tradicemi. Jinak řečeno, „pomáhá formovat kolektivní identitu místních i nemístních milovníků kultury, je prostorem pro vyjádření společenských hodnot, utváření společenských vazeb a udržování tradic“ (Raabová et al, 2011, s. 36). Patočka a Heřmanová (2008) uvádí, že proces lokální a regionální identifikace může být celou řadou faktorů posilován, mimo jiné také kulturními akcemi.

Vzhledem k tomu, že identita a image města patří k tzv. měkkým faktorům rozvoje, které jsou neměřitelné, nehmatatelné a pro některé pozorovatele neviditelné, je velmi obtížné odhadnout vliv festivalu v této oblasti. Proto bylo provedeno dotazníkové šetření zaměřené na názory konkrétních předem vybraných rezidentů. Cílem tohoto šetření nebylo oslovit co nejvíce místních obyvatel, ale zjistit názory reprezentantů různých skupin. Celkem bylo osloveno dvacet různých osob ve věku od 21 do 65 let. Oslovení vykonávají různá povolání, disponují odlišnými úrovněmi vzdělání, pocházejí z rozdílných společenských tříd. Vzhledem k tomu, že se však jednotlivé odpovědi dle výše uvedených hledisek výrazně nelišily, nebyl jejich vliv podrobněji zkoumán. Dotazník, který byl respondentům předkládán, je vložen do přílohy (Příloha B). Rovněž vyplněné dotazníky, ze kterých je v následujícím textu citováno, jsou dostupné v příloze.

V otázce týkající se názoru na festival obecně, zaujali všichni respondenti shodný názor. FOH vnímají výhradně kladně, přijímají ho jako akci, která „hraje důležitou roli pro malé i velké diváky“ (dotazník č. 1). Jako pozitivní faktor je také vnímáno, že „děti mohou svými hlasy ovlivňovat výsledky soutěže a seznamují se rovněž s dětskými médii.“ (dotazník č. 2). I ve druhé otázce týkající se účasti na festivalu panovala téměř jednomyslná shoda, nikdy se FOH nezúčastnili pouze dva dotazovaní. Výsledek je zachycen v obrázku č. 3.

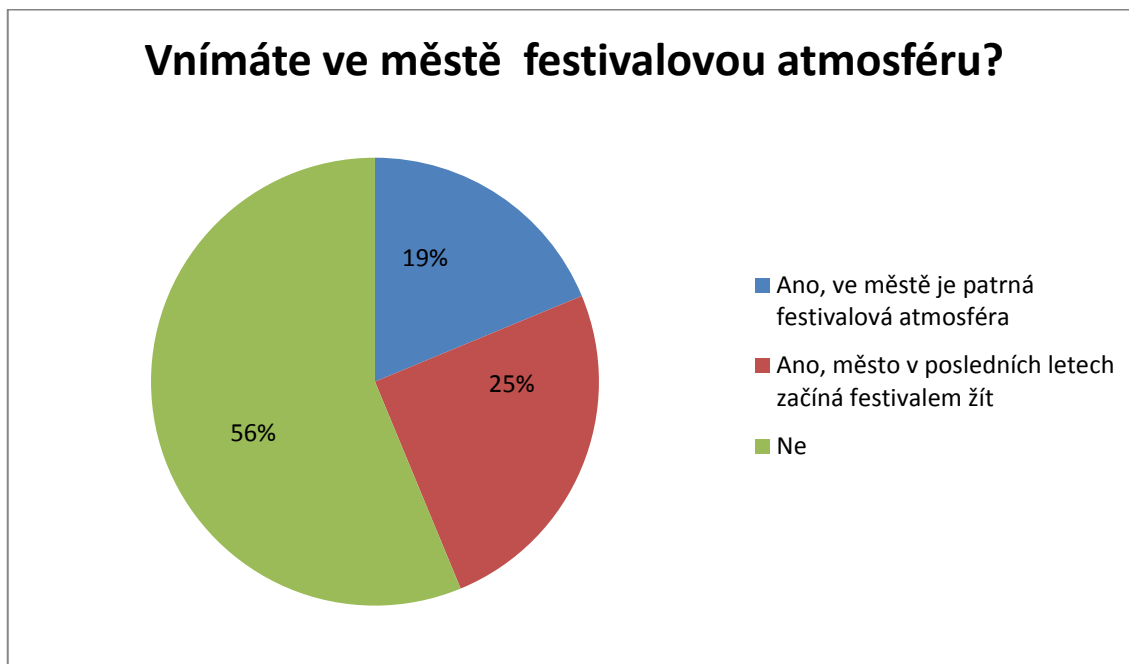
Obrázek 3: Účast respondentů na FOH

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Názory na vliv festivalu na město obecně a dále na jeho image se různily pravděpodobně nejvíce. Tyto dvě otázky do značné míry splývají a také v několika případech je respondenti spojili do jedné. K otázce festivalové atmosféry se vztahuje pouze šestnáct odpovědí, z toho v devíti případech festivalová atmosféra nebyla zachycena. Čtyři dotazovaní v posledních letech zaznamenali v této oblasti posun k lepšímu, např. respondent č. 3 k této otázce uvádí: „V posledních letech se objevuje ve městě pravá festivalová atmosféra. Přispívají k tomu i doprovodné akce – např. večer dětí s lampiony a následný ohňostroj.“ Pouze ve třech případech je festivalová atmosféra vyzdvihována bezvýhradně. Výsledek je graficky znázorněn v obrázku č. 4.

Obrázek 4: Vnímání festivalové atmosféry respondenty

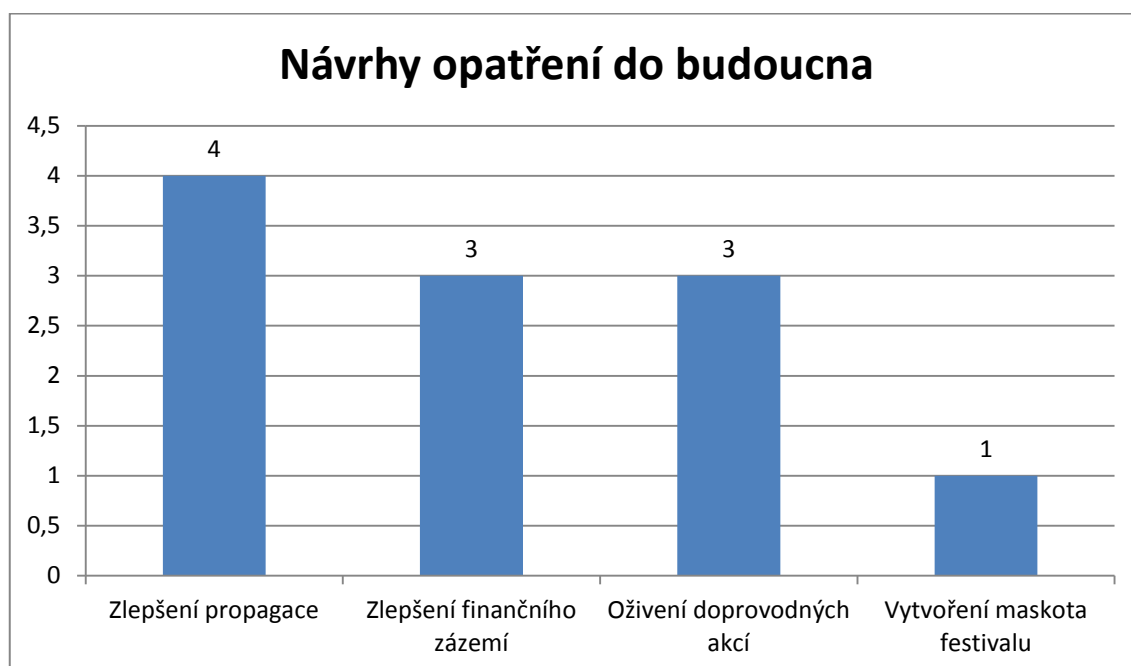

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

V otázce, zda FOH ovlivňuje image města, byly odpovědi s výjimkou jedné kladné. Často byla zmiňována média, která pomáhají zviditelňovat město, a v jednom případě byly jmenovány i známé osobnosti. Tím, že na festival přijíždějí, mohou pomoci Ostrovu lépe upoutat pozornost médií.

Poslední otázka se týkala doporučení do budoucna. Z toho ve většině případů nebyly uvedeny žádné zlepšující návrhy. Důvodem byla delší neúčast na festivalu a z toho důvodu i špatná orientace v této problematice. Názory ostatních jsou zachyceny v obrázku č. 5. Někteří respondenti uváděli více opatření, z tohoto důvodu se názory jednoho dotazovaného mohou v této odpovědi objevit u několika možností. Nejčastějším doporučením bylo zlepšení propagace festivalu a finančního zázemí a oživení doprovodných akcí. Pokud by se podařilo oslovit nové sponzory, mohly by být pořádány atraktivnější doprovodné akce pro veřejnost, na festival by bylo možné zvát více populárních osobností a účinkujících. Tím by opět mohlo dojít ke zvýšení atraktivity festivalu pro sponzory. V jednom případě bylo doporučeno vytvořit „maskota festivalu, který by děti oslovil a zamilovaly by si ho. Prodej zboží s touto postavičkou by se časem mohl stát ziskovým.“ (dotazník č. 2)

Obrázek 5: Návrhy opatření respondentů do budoucna

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Z průzkumu vyplynulo, že většina oslovených se FOH již někdy v minulosti zúčastnila a s touto akcí má tedy osobní zkušenosti. Všichni respondenti jej vnímají výhradně kladně, věří, že festival má dosud své opodstatnění a jsou rádi, že se koná právě v Ostrově. Zároveň je však z výzkumu zřejmé, že dotazovaní festival vnímají i kriticky, dokážou pojmenovat konkrétní problémy. Téměř všemi byl zmiňován vliv festivalu na vnější vnímání města (jeho image). Otázka vytvoření festivalové atmosféry je dle získaných odpovědí sporná.

Jak již bylo výše uvedeno, k propagaci festivalu a potažmo k image města jakožto kulturního centra přispívala média – v místní kabelové televizi proběhla reportáž o vzniku image plakátu, několik článků o festivalu se objevilo v tisku, např. v týdeníku 5+2, Karlovarském deníku, MF Dnes a v časopisu Synchron, který získávají kina, filmoví příznivci a členové filmových rad a komisí. Hlavním mediálním partnerem festivalu pro rok 2012 byla Česká televize, která zajistila reklamu festivalového spotu ve vysílání ČT1, ČT2 a ČT24, tedy celostátních televizních stanicích. Rovněž byla zajištěna propagace na stránkách České televize. U frekventovaných vjezdů a výjezdů

v Ostrově i Karlových Varech byly umístěny billboardy s logem festivalu. (Dům kultury Ostrov, 2012b)

5.4 Ostatní dopady

Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana kladl již od počátku své existence důraz na dětského diváka. Děti na festivalu nevystupují pouze jako diváci, ale aktivně se podílejí na jeho vytváření. Několik z nich tvoří porotu, která hodnotí soutěžní filmy, další se účastní medializace festivalu. Po dobu trvání festivalu přímo v Ostrově vzniká redakce Dětské televize, Dětského rádia a Dětských novin. Výstupy jejich činnosti se stávají součástí vysílání některých rozhlasových stanic, kabelových televizí a zpravodajských serverů. V redakci festivalové televize pracovalo 12 dětí z redakce z Ostrova, 7 dětí z Dětské tiskové agentury z Prahy a z Dětské televize z Liberce 10 dětí. Sdružení novinářů (SAN) každý den vydávalo festivalový zpravodaj Ostroviny. Děti z rádia DOMINO připravovaly rozhlasové vysílání, které bylo vysíláno v místním rozhlasu a pod informační smyčkou místního televizního vysílání. Děti získávají účastí na festivalu nové znalosti a zkušenosti, dochází k rozvoji jejich technické zručnosti a také ke zvýšení jejich mediální gramotnosti. Za tímto účelem jsou pořádány v rámci festivalu semináře a besedy. Tyto benefity získávají nejen děti z Ostrova, ale i z ostatních redakcí, lze tedy říci, že festival má vliv i na děti z měst, která s festivalem na první pohled nijak nesouvisí. (Dům kultury Ostrov, 2012b)

Dalším benefitem může být utužení vztahů s okolními městy, která se na festivalu podílejí. Jejich spolupráce je dosud úspěšná, účast na projekcích v partnerských městech je téměř tak vysoká jako v Ostrově. Vzájemnou spoluprací dochází k lepšímu poznání měst navzájem a zvyšuje se pravděpodobnost, že i v budoucnu budou kontakty pokračovat. S tím úzce souvisí získávání nových zkušeností. V případě, že by město do budoucna plánovalo organizaci rozsáhlejší kulturní akce, předchozí zkušenosti mohou být klíčové, případní organizační partneři je mohou vnímat jako jakousi záruku úspěchu nově pořádané akce.

6. Strategie veřejné podpory kulturních akcí

Kulturní akce i kultura obecně mohou být financovány ze soukromých nebo veřejných zdrojů. Praxe je taková, že ve většině případů jsou neziskové veřejné služby kultury zajišťovány příspěvkovými organizacemi zřizovanými obcemi a kraji. Méně časté je zabezpečování neziskových veřejných kulturních služeb organizačními složkami bez právní subjektivity, které jsou zřizované obcemi, nebo obcemi samotnými prostřednictvím zaměstnanců obecních úřadů (Mockovčíaková, 2005). Z kapitoly č. 4 vyplývá, že město Ostrov tuto teorii potvrzuje, soukromé financování kulturních akcí je téměř zanedbatelné. Vyjma financování příspěvkových organizací, jejichž je zřizovatelem, město Ostrov poskytuje vybraným žadatelům dotace z rozpočtu města. O podpoře daného projektu a výši dotace rozhoduje Rada města a Zastupitelstvo obce. Roku 2012 bylo vyčleněno na dotace na činnost organizace a jednotlivců působících v oblasti sportu a v oblasti kultury, volnočasových aktivit, sociální péče a zdravotnictví 1 628 000 (Město Ostrov, 2012). K podporovaným organizacím patřila Galerie umění Karlovy Vary, Horní hrad o. p. s., Spolek přátel města Ostrov nebo Oblastní charita Ostrov, která se mimo jiné podílela na organizaci akcí pro seniory (Předvánoční setkání seniorů, Mezinárodní den seniorů) a Michaelské poutě. V roce 2013 zůstal objem přidělovaných příspěvků na stejné výši jako v předchozím roce. Na činnost sportovních a volnočasových organizací bylo opět vyčleněno 1 050 000 Kč. Na činnost zařízení v oblasti kultury, zdravotnictví a sociálních služeb bylo poskytnuto 578 000 Kč, z toho Rada města Ostrov přidělila 373 000 Kč a Zastupitelstvo města Ostrov zbývajících 205 000 Kč (Město Ostrov, 2013).

Největší množství finančních prostředků plyne na provoz a činnost příspěvkových organizací města. K nim patří především dům kultury, který zároveň spravuje klášterní areál a Starou radnici, městská knihovna a základní umělecká škola. V letošním roce byl schválen příspěvek na provoz a činnost domu kultury 8 478 000 Kč, investiční příspěvek na provoz a činnost DK činí 864 000 Kč. Jedná se o částku výrazně nepřekračující průměrný příspěvek, dlouhodobě se pohybuje kolem 8 000 000 Kč. Město každoročně přispívá na Festival Mitte Europa částkou 50 000 Kč. Na provoz a činnost Městské knihovny Ostrov bylo městem v roce 2013 vyčleněno 6 649 000 Kč. I tato částka je podobná příspěvkům z minulých let. Výrazný zlom ve financování městské knihovny nastal v roce 2011, kdy byla knihovna přestěhována ze starých

nevyhovujících prostor do nově zrekonstruovaného Paláce princů. Zatímco náklady na provoz ve starých prostorách se pohybovaly kolem 3,5 milionu korun ročně, po přestěhování musel být příspěvek téměř zdvojnásoben, v posledních třech letech město vyčlenilo na provoz a činnost knihovny průměrně 6,5 milionu. Naopak příspěvek na ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků (Michaelská pouť, setkání starousedlíků, výroční svatební obřady, balíčky pro jubilanty města a dary obyvatelstvu – první a poslední občánek) byl v roce 2013 snížen téměř na polovinu proti předchozímu roku, zatímco v roce 2012 bylo z rozpočtu města vyčleněno 251 000 Kč, v letošním roce se jedná o částku 131 000 Kč.¹⁷

Kromě opravy Paláce princů město v posledních letech také zajistilo modernizaci dalšího kulturního zařízení ve městě – domu kultury. Projekt byl oficiálně ukončen v lednu roku 2013, samotné stavební práce trvaly od května 2011 do začátku října 2012. Obnova zařízení zahrnovala rekonstrukci střechy, vestavbu výtahu, opravu balkónu kinosálu a vznik nových prostor pro volnočasové aktivity. V místech původního skladu kulis byla vystavěna dvě podlaží, která budou sloužit jako zkušebny hudebních skupin a zázemí pro další kulturní aktivity. Také v prostranství pod jevištěm vznikly nové prostory – bezbariérový klub Divadélko Točna. Mimo těchto změn proběhla i modernizace části technického zázemí. Mezi hlavní cíle projektu patří především „zachování významné kulturní památky pro budoucí generace, včetně jejího funkčního využití. Rekonstrukcí objektu dochází k jeho oživení a ke zlepšení přístupu osob ke kulturním a volnočasovým aktivitám“. Zároveň projekt usnadňuje díky vybudování výtahu návštěvu kulturních akcí i hůře mobilním osobám a matkám s kočárky. Projekt byl finančně podpořen Regionálním operačním programem regionu soudržnosti Severozápad, který přislíbil příspěvek až do výše 78,63% způsobilých výdajů. Celkové výdaje dosáhly výše zhruba 24,5 milionu Kč. Tato částka je cca o 3 miliony nižší, než bylo původně předpokládáno. (Dům kultury Ostrov, 2013b)

Ostrov také výrazně podporuje přeshraniční spolupráci. Podařilo se mu navázat partnerství se dvěma německými městy – Rastattem a Wunsiedlem. Město Rastatt leží ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko. Městské partnerství s Ostrovem bylo

¹⁷ Rozpočet města. *Město Ostrov: Oficiální stránky* [online]. 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.ostrov.cz/rozpocet-mesta/>

oficiálně navázáno roku 1991, ale vzájemná spolupráce sahá až do roku 1966¹⁸. Důvodem pro vznik partnerství byly historické souvislosti a podobnosti mezi oběma městy. S městem Wunsiedel v Bavorsku bylo partnerství uzavřeno až roku 2009. V obou případech jsou základem partnerství dlouholeté dobré vztahy a spolupráce mezi městy.

V roce 2011 se město účastnilo pěti přeshraničních projektů. Celková částka investic činila téměř 57 milionů Kč. V těchto projektech vždy dané náklady musí nejprve uhradit město, po schválení dotace a realizaci projektu je 85% sumy uhrazeno z programu Cíl 3 EU a 5% ze státního rozpočtu. Pravděpodobně nejvýznamnějším byl projekt „Zintenzivnění přeshraniční turistické spolupráce mezi městem Ostrov a městem Kurort Oberwiesenthal“ zaměřený na podporu cestovního ruchu v obou městech. Primárně mělo dojít k zlepšení informovanosti o kulturních akcích v Ostrově na německé straně a na druhé straně představení sportovně zaměřené infrastruktury Oberwiesenthalu občanům Ostrova. V rámci projektu je mimo jiné plánováno zastřešení a zpřístupnění dvorního traktu barokního zámku v Ostrově. Ten by měl v budoucnu sloužit jako sídlo obecní samosprávy. Proces schvalování dotace a tedy celý projekt byl pozdržen z důvodu upřednostnění projektů protipovodňových opatření poskytovatelem dotace. V roce 2013 je z rozpočtu města plánováno vynaložit na tento projekt téměř dvacet milionů. (Město Ostrov, 2011)

Na konci roku 2012 byl připraven projekt rozvíjející spolupráci mezi Ostrovem a saským Breitenbrunnem. Předmětem projektu je společná tvorba a výroba propagačních materiálů informujících o turistické nabídce obou měst. Tyto propagační materiály budou prezentovat památky a zajímavosti obou měst společně a dále budou vyrobeny materiály pro město Ostrov samostatně. Projekt bude realizován za finanční podpory Fondu malých projektů z programu Ziel 3/Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2007-2013. Celkové náklady jsou odhadovány ve výši 14 330 eur, z toho 85% by mělo být uhrazeno z programu Cíl 3. Zbýlých 15% uhradí město Ostrov. Město Breitenbrunn zajistí distribuci propagačních materiálů na německé straně. Realizace projektu je plánována na rok 2013. (Město Ostrov, 2013a)

¹⁸ Gewachsene Städtefreundschaften über viele Grenzen hinweg. *Barock Stadt Rastatt* [online]. 2013 [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: <http://www.rastatt.de/index.php?id=95>

Z výše uvedeného vyplývá, že město se snaží podporovat tradiční a osvědčené akce, ke kterým patří především festival Oty Hofmana, divadelní a filmová představení v domě kultury, výstavy a koncerty v klášterním areálu a besedy v podkrovním sále Staré radnice. Podpory se dočkaly i přednášky a výstavy pořádané v prostorách městské knihovny. Na druhou stranu město přichází i s novými rozsáhlejšími akcemi, které by mohly pomoci pozvednout image města, jako například Klášterní slavnosti a Ostrovské kulturní léto. V posledních letech Ostrov výrazně investoval do obnovy a modernizace významných kulturních center, čímž mimo jiné zlepšil zázemí kulturních organizací a umožnil lepší zapojení osob s různými formami handicapu do kulturního života. Formou dotací podporuje menší organizace a kulturní centra, která ve městě působí, ale nejsou jeho příspěvkovými organizacemi. Ostrov se také pravidelně účastní projektů přeshraniční spolupráce.

Novým impulsem pro rozvoj města v kulturní oblasti by mohla být participace na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech, který se pravidelně koná na začátku července a je největším a nejznámějším filmovým festivalem v České republice. Náměstí Míru poskytuje vhodné prostory pro pořádání menších akcí a v domě kultury se nachází zmodernizovaný kinosál, který umožňuje i promítání ve 3D formátu, a kinokavárna. Nedaleký zámecký park umožňuje konání rozsáhlejších akcí (již nyní jsou zde pořádány koncerty v rámci Ostrovského kulturního léta) a městská knihovna v parku by byla vhodným místem například pro organizaci besed s filmovými tvůrci, představiteli nebo autory předloh filmů. Akce by mohla být doprovázena výstavou s filmovou tematikou v letohrádku, který se nachází v blízkosti knihovny. Město je z Karlových Varů snadno dostupné autem i veřejnou hromadnou dopravou. Doprava by vzhledem k předpokládané zvýšené návštěvnosti Ostrova musela být posílena, vhodné by mohlo být například zavedení tzv. festivalových linek, které v době konání akce již fungují v Karlových Varech.

Závěr

Hlavním cílem práce bylo provedení analýzy nabídky kulturních akcí ve městě Ostrov a pomocí aplikace poznatků získaných z teoretické části určení konkrétních dopadů zvolené kulturní akce (tj. Dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana) na místo konání, jeho obyvatele a komerční sféru. Touto problematikou se zabývají kapitoly čtyři a pět. V nich bylo zjištěno, že přestože se FOH z ekonomického hlediska pořadatele jeví jako ztrátový, byly zjištěny dopady v jiných oblastech (cestovní ruch, identita a image města, vytvoření festivalové atmosféry, sociální dopady). Dílčí cíle představovala definice základních termínů spolu s vymezením problematiky a zmíněním dopadů kulturních akcí v jednotlivých oblastech.

Předložená práce se skládala z teoretické a praktické části. Teoretické části byly věnovány první tři kapitoly. V první kapitole byly přiblíženy klíčové pojmy celé práce, druhá kapitola čtenáře seznamuje s produktem kulturních organizací, jeho vlastnostmi a vrstvami, ze kterých je moderní produkt složen. Třetí kapitola se soustředí na určení dopadů kulturních akcí na rozvoj destinace, nejprve je rozebrán pohled různých autorů na tyto dopady a jejich členění. Poté jsou podrobně popsány konkrétní benefity s přesahem do oblasti ekonomiky, cestovního ruchu, sociální oblasti, image a identity lokality. Praktickou část tvoří závěrečné tři kapitoly, které nejprve popisují nabídku kulturních akcí ve městě Ostrov včetně shrnutí jejich dopadu na město. Předposlední kapitola je věnována Dětskému filmovému a televiznímu festivalu Oty Hofmana, po festivalu ve Zlíně druhému největšímu a nejstaršímu festivalu v České republice se zaměřením na dětského diváka. Je popsána jeho historie, návštěvníci, udělované ceny a v několika podkapitolách jsou zhodnoceny konkrétní dopady festivalu na město, jeho obyvatele i komerční sféru. Poslední kapitola rozebírá strategii veřejné podpory kulturních akcí v Ostrově v posledních letech, zmiňuje podporované subjekty, formy podpory a v závěru přináší návrh možných opatření v této oblasti do budoucna.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Návštěvnost MDDM Ostrov 2011/2012.....	33
---	----

Seznam obrázků

Obrázek 1: Ekonomické benefity projektu EHMK	18
Obrázek 2: Vývoj počtu akcí v MK Ostrov v letech 2002-2011	30
Obrázek 3: Účast respondentů na FOH	44
Obrázek 4: Vnímání festivalové atmosféry respondenty.....	45
Obrázek 5: Návrhy opatření respondentů do budoucna.....	46

Seznam použitých zkratek

apod.	A podobně
atd.	A tak dále
č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČT	Česká televize
DK	Dům kultury
EHMK	Evropské hlavní město kultury
EU	Evropská unie
FOH	Festival Oty Hofmana
Kč	Koruna česká
MDDM	Městský dům dětí a mládeže
např.	Například
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost
SAN	Sdružení novinářů
TV	Televize
tj.	To jest
tzn.	To znamená
tzv.	Takzvaný
ZUŠ	Základní umělecká škola

Seznam použité literatury

- BAČUVČÍK, Radim. *Marketing kultury: Divadlo, koncerty, publikum, veřejnost*. Zlín: Verbum, 2012, 198 s. ISBN 978-808-7500-170.
- BÍLKOVÁ, Dominika. *Historie a současnost Dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana*. Plzeň, 2011. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Jan Kastner.
- BUDIL, Ivo, 2003 cit. podle Hana NOVOTNÁ et al. *Společnost a životní prostředí v regionálním rozvoji*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011, 122 s. ISBN 978-80-87174-11-1.
- BURACHOVIČ, Stanislav. *Karlovarsko*. Praha: Okresní úřad Karlovy Vary, 1994, 136 s. ISBN 80-859-2303-3.
- CLARK, Greg. *Local development benefits from staging global events*. Paříž: OECD, ©2008, 180 s. ISBN 92-640-4206-7.
- DŮM KULTURY OSTROV. 44. dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana: *Program*. 2012a, 19 s.
- DŮM KULTURY OSTROV. *Zpráva o průběhu 44. dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana*. 2012b.
- DŮM KULTURY OSTROV. *Projekt „Dům kultury Ostrov – centrum pro kulturu, vzdělávání a volný čas“ byl slavnostně ukončen*. Tisková zpráva. 2013. Dostupné z: http://www.ostrov.cz/uploads/media/Tiskova_zprava_DK_14.1.2013.pdf
- HAVELKA, Jan. Ostrovští zažijí příval hudby. Přípravy slavností vrcholí. *Karlovarský deník*. 2012. Dostupné z: <http://www.zusostrov.cz/files/0d830e5279138b2bb70980952e07ef42/clanek.pdf>
- JENÍŠTOVÁ, Markéta. Klášterní slavnosti obohacují kulturu a turistický ruch. *Ostrovský měsíčník*. 2011, č. 5. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/om/11-05.pdf>
- JOHNOVÁ, Radka. *Marketing kulturního dědictví a umění*. Praha: Grada, 2008, 284 s. ISBN 978-80-247-2724-0.
- KOTÍKOVÁ, Halina a Eva SCHWARTZHOFFOVÁ. *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008, 92 s. ISBN 978-80-87147-05-4. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/5730ec1b-6510-4d64-ad81-86f39f23813a/GetFile5_4.pdf
- KOTLER, Philip et al. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2.

- LIESKOVSKÁ, Vanda. Marketing města. Imidž města a ich význam v aktivnom cestovnom ruchu. In: *Úloha měst jako kulturních center v aktivním cestovním ruchu: sborník přednášek*. Vyd. 1. Ostrava: Repronis, 2002, s. 58-61. ISBN 80-7329-014-6.
- KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: Nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. Praha: Grada, 2006, 277 s. ISBN 80-247-0966-X.
- LEITNEROVÁ, Irena. *Městská knihovna Ostrov*. Výroční zpráva za rok 2011. Ostrov, 2012. Dostupné z: http://mkostrov.cz/download/vz_2011.pdf
- MARKOVÁ, Blanka. *Role kulturních events v regionálním rozvoji: Případová studie Pražské Quadriennale* [online]. Ostrava, 2012 [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://konference.osu.cz/svk/sbornik2012/pdf/budoucnost/socialniGeografie/Markova.pdf>
- MATOUŠ, Ivan. *Městský dům dětí a mládeže*. Hodnotící zpráva za školní rok 2011-2012. Ostrov, 2012. Dostupné z: <http://www.mddmostrov.cz/wp-content/uploads/2011/12/HZ-MDDM-11.12.pdf>
- MATOUŠ, Ivan. *Vnitřní řád MDDM Ostrov*. Ostrov, 2007. Dostupné z: <http://mddm.cssmaster.cz/wp-content/uploads/2011/12/Vnitřní-řád-MDDM-Ostrov2.pdf>
- MĚSTO OSTROV. *Aktivity města Ostrov v roce 2011 v přeshraničních projektech v rámci programu Cíl3 / Ziel3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a svobodným státem Sasko 2007 – 2013*. Tisková zpráva. 2011. Dostupné z: <http://www.ostrov.cz/zobrazeni-clanku/aktivity-mesta-ostrov-v-roce-2011-v-preshranicnich-projektech-v-ramci-programu-cil3-ziel3-na-podporu-preshranicni-spoluprace-mezi-ceskou-republikou-a-svobodnym-statem-sasko-2007-2013-1345/>
- MĚSTO OSTROV. *Dotace na činnost organizací a jednotlivců působících v oblasti sportu a v oblasti kultury, volnočasových aktivit, sociální péče a zdravotnictví*. 2012. Dostupné z: <http://www.ostrov.cz/zobrazeni-clanku/dotace-na-cinnost-organizaci-a-jednotlivcu-pusobicich-v-oblasti-sportu-a-v-oblasti-kultury-volnocasovych-aktivit-socialni-pece-a-zdravotnictvi-1270/>
- MĚSTO OSTROV. *Město Ostrov, ve spolupráci se saským městem Breitenbrunn, bude propagovat své turistické zajímavosti*. Tisková zpráva. 2013a. Dostupné z: <http://www.ostrov.cz/zobrazeni-clanku/mesto-ostrov-ve-spolupraci-se-saskym-mestem-breitenbrunn-bude-propagovat-sve-turisticke-zajimavosti-1913/>
- MĚSTO OSTROV. *Ostrovská rada a zastupitelstvo přidělovaly dotace na sport, kulturu a další aktivity*. Tisková zpráva. 2013b. Dostupné z: http://www.ostrov.cz/uploads/media/Tiskova_zprava-15.03.2013.pdf

- MOCKOVČIAKOVÁ, Alena. *Analýza vývoje decentralizace rozhodování o kultuře v České republice po roce 1993 se zaměřením na analýzu vlivu reformy veřejné správy na strukturu výdajů veřejných rozpočtů v oblasti kultury*. Závěrečná zpráva k projektu VaV. Praha, 2005.
- PALMER, Robert. PALMER-RAE ASSOCIATES. *European Cities and Capitals of Culture*. Study Prepared for the European Commission. Brusel: Palmer-Rae Associates, 2004, 235 s. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/pdf/doc654_en.pdf
- PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice: Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008, 199 s. ISBN 978-807-3573-478.
- POLEDNÍČEK, Marek. *Dům kultury Ostrov*. Výroční zpráva 2008. Ostrov, 2009. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/files/vyrocnizprava08.pdf>
- QUINN, Bernadette, 2005 cit. podle Blanka MARKOVÁ. *Role kulturních events v regionálním rozvoji: Případová studie Pražské Quadriennale* [online]. Ostrava, 2012 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://konference.osu.cz/svk/sbornik2012/pdf/budoucnost/socialniGeografie/Markova.pdf>.
- RAABOVÁ, Tereza. *Multiplikační efekty kulturních odvětví v české ekonomice* [online]. Praha, 2010 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://www.idu.cz/media/document/multiplikacni-efekty-2010.pdf>
- RAABOVÁ, Tereza et al. ECONOMIC IMPACT V. O. S. *Analýza ekonomického dopadu: Pražské Quadriennale 2011* [online]. 2011 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.economicimpact.cz/images/analyzapq11.pdf>
- RASSEM, Mohammed, 1987 cit. podle Jiří PATOČKA a Eva HEŘMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice: Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008, 199 s. ISBN 978-807-3573-478.
- RICHARDS, Greg. *Cultural Tourism In Europe* [online]. Association for Tourism and Leisure Education (ATLAS), 2005 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: http://www.tram-research.com/cultural_tourism_in_europe.PDF
- SAMEC, Jan, Zdenka ČEPELÁKOVÁ a Božena VACHUDOVÁ. *Půlstoletí výtvarného umění v Letohrádku Ostrov 1961-2011*. Karlovy Vary: Galerie umění Karlovy Vary, 2011, [104] s. ISBN 978-80-87420-02-7.
- ŠINDLER, Petr. *Event marketing: Jak využít emoce v marketingové komunikaci*. Praha: Grada, 2003, 236 s. ISBN 80-247-0646-6.

- ŠKARDOVÁ, Alžběta. *Význam projektu Evropských hlavních měst kultury pro rozvoj cestovního ruchu*. 2011. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce Liběna Jarolímková. Dostupné z: <http://theses.cz/id/j4f0lt/>.
- TAJTÁKOVÁ, Mária et al. *Marketing kultúry: Ako osloviť a udržať si publikum*. Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o., 2010, 260 s. ISBN 978-80-89447-29-9.

Internetové zdroje:

- *Cena Ď: dík mecenášům a dobrodincům* [online]. 2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.cena-d.cz/>
- *Divadelní scéna při DK Ostrov* [online]. © 2013 [cit. 2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.ochotniciostrov.estranky.cz/>
- Dům kultury Ostrov. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/zaklad/>
- Filmový festival Expediční kamera. *Hedvábná stezka* [online]. 2013 [cit. 2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.hedvabnastezka.cz/expedicni-kamera>
- Gewachsene Städtefreundschaften über viele Grenzen hinweg. *Barock Stadt Rastatt* [online]. 2013 [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: <http://www.rastatt.de/index.php?id=95>
- Heinrich Mattoni a slavná minulost lázní Kyselka. In: *Český rozhlas: Radio Praha* [online]. 2008 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/udalosti/heinrich-mattoni-a-slavna-minulost-lazni-kyselka>
- Historie a architektura domu kultury. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/historie/>
- Městská památková zóna Ostrov. *Stará radnice* [online]. © 2013 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://stara-radnice9.webnode.cz/o-nas/>
- Naši partneři. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2010] [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/nasi-partneri/>
- MDDM Ostrov. *MDDM Ostrov: Váš OSTROV volného času* [online]. 2013 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.mddmostrov.cz/mddm/o-mddm-ostrov>
- Ostrovský měsíčník. *Dům kultury Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://www.dk-ostrov.cz/o-nas/ostrovsky-mesicnik/>
- Program 2012. *Festival Mitte Europa* [online]. 2012 [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.festival-mitte-europa.com/konzertdetail.asp?sitzungsid=58140199667249771767&sprachenid=4&konzertid=1894&source=kuenstler>

- Program akcí. *Městská knihovna Ostrov* [online]. 2013 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://mkostrov.cz/aktualne/program-akci/>
- Rozpočet města. *Město Ostrov: Oficiální stránky* [online]. 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.ostrov.cz/rozpocet-mesta/>
- Výletní kavárna. *Větrný vrch* [online]. 2013, 15. 3. 2013 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <http://www.vetrnyvrch.estranky.cz/clanky/vyletni-kavarna-/o-vyletni-kavarne/>
- Výsledky soutěže Stavby Karlovarského kraje 2012. In: *Stavby Karlovarského kraje* [online]. 2012 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.stavbykarlovarska.cz/cz/aktuality/vysledky-souteze-stavby-karlovarskeho-kraje-2012-2975>
- *Základní umělecká škola Ostrov* [online]. [2013] [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.zusostrov.cz/>

Seznam příloh

Příloha A: Plakát 44. ročníku Dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana

Příloha B: Dotazník předkládaný respondentům

Příloha C: Dotazník č. 1

Příloha D: Dotazník č. 2

Příloha E: Dotazník č. 3

Příloha A: Plakát 44. ročníku Dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana

Zdroj: Dům kultury Ostrov, 2012b

Příloha B: Dotazník předkládaný respondentům

- 1) Jaký je Váš názor na Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana?
- 2) Zúčastnil/a jste se ho v minulých letech? Proč?
- 3) Ovlivňuje dle Vašeho názoru konání festivalu nějakým způsobem město? (např. atmosféra ve městě)
- 4) Má podle Vás festival vliv na image města?
- 5) Co by dle Vašeho názoru bylo vhodné změnit, resp. vylepšit?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Příloha C: Dotazník č. 1

1) Jaký je Váš názor na Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana?

Festival hraje důležitou roli pro malé i velké diváky. Můj názor je velmi kladný a už si nedovedu představit podzim bez tohoto festivalu.

2) Zúčastnil/a jste se ho v minulých letech? Proč?

Zúčastňuji se pravidelně v rámci svého učitelského povolání.

3) Ovlivňuje dle Vašeho názoru konání festivalu nějakým způsobem město? (př. atmosféra ve městě)

Určitě ovlivňuje, myslím, že pozitivně. Sdělovací prostředky pravidelně informují o festivalu a i o městě.

4) Má podle Vás festival vliv na image města?

Samozřejmě má. Festivalu se zúčastňují známé osobnosti a i mladí herci, kteří, podle jejich slov, sem jezdí velmi rádi.

5) Co by dle Vašeho názoru bylo vhodné změnit, resp. vylepšit?

Nic bych neměnila, možná bych doporučila vydávání denních novin o aktuálním dění, rozhovory s umělci, hodnocení filmu dětským i dospělým divákem hned po skončení filmu.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013 dle respondent č. 1 (2013)

Příloha D: Dotazník č. 2

1) Jaký je Váš názor na Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana?

Dětský filmový festival je přehlídkou filmové a televizní tvorby, která představuje to nejlepší z domácí produkce za poslední období. Seznamuje dětského diváka s českou tvorbou, která se může svojí kvalitou směle srovnávat s tou zahraniční. Pozitivním faktorem je také to, že děti mohou svými hlasy ovlivňovat výsledky soutěže. Seznamují se rovněž s dětskými médii.

2) Zúčastnil/a jste se ho v minulých letech? Proč?

Festivalu jsem se účastnila před lety jako jeden se zaměstnanců DK a doufám, že jeho úroveň bude neustále stoupat.

3) Ovlivňuje dle Vašeho názoru konání festivalu nějakým způsobem město? (př. atmosféra ve městě)

Festival se stal již tradicí a neodmyslitelně k Ostrovu patří. Časem jím prošla řada slavných českých filmových tvůrců. Postupně se daří stále více zapojovat do akce ostrovskou veřejnost a to i díky atraktivním pořadům na Mírovém náměstí. Město začíná festivalem opravdu žít.

4) Má podle Vás festival vliv na image města?

5) Co by dle Vašeho názoru bylo vhodné změnit, resp. vylepšit?

Podle mého názoru je nutné ještě zlepšit propagaci festivalu a snažit se oslovit nové sponzory, což by umožnilo např. přizvat na akci více populárních osobností a účinkujících. Mohl by být vytvořen maskot festivalu, který by děti oslovil a zamilovaly by si ho. Prodej zboží s touto postavičkou by se časem mohl stát ziskovým.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013 dle respondent č. 2

Příloha E: Dotazník č. 3

1) Jaký je Váš názor na Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana?

Rozhodně pozitivní. Děti mají možnost do festivalu se samy zapojit, hodnotí filmy, podílí se i na medializaci festivalu.

2) Zúčastnil/a jste se ho v minulých letech? Proč?

Ano, dříve jsem se ho pravidelně účastnila v rámci školní výuky.

3) Ovlivňuje dle Vašeho názoru konání festivalu nějakým způsobem město? (př. atmosféra ve městě)

V posledních letech se objevuje ve městě pravá festivalová atmosféra. Přispívají k tomu i doprovodné akce – např. večer dětí s lampiony a následný ohňostroj.

4) Má podle Vás festival vliv na image města?

Ano, rozhodně. Festivalu se účastní celá řada známých osobností, informují o něm a potažmo také o městě média.

5) Co by dle Vašeho názoru bylo vhodné změnit, resp. vylepšit?

Jelikož se již delší dobu festivalu nezúčastňuji, tak nedokážu odhadnout, co je potřeba vylepšit.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013 dle respondent č. 3

Abstrakt

ŠKORÍKOVÁ, H. *Kulturní akce a jejich význam pro rozvoj měst*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 61 s., 2013

Klíčová slova: event, kulturní akce, dopady kulturních akcí, podpora kulturních akcí, Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana

Předložená práce se zaměřuje na analýzu kulturních akcí a jejich dopady na místo konání. Je složena z teoretické a praktické části, teoretická část vymezuje základní pojmy a zevrubně rozebírá dopady kulturních akcí a jejich přesah do oblasti ekonomiky, cestovního ruchu, sociální oblasti a image a identity lokality. Praktická část analyzuje nabídku kulturních akcí ve městě Ostrov na Karlovarsku a následně se zabývá rozborem vlivu Dětského filmového a televizního festivalu Oty Hofmana na město, jeho obyvatele a komerční sféru. V závěru je představena strategie veřejné podpory kulturních akcí ve městě spolu s návrhem možných opatření do budoucna.

Abstract

ŠKORÍKOVÁ, H. *Cultural events and their significance for a development of cities*. Bachelor thesis. Pilsen: The Faculty of Economics University of West Bohemia, 61 s., 2013

Key words: event, cultural event, impact of cultural events, support of cultural events, Ota Hofman Children Film and Television Festival

The presented bachelor thesis is focused on an analysis of cultural events and their impact on a venue. It comprises of two main parts – theoretical and practical. The theoretical part defines basic used terms and it analyses the impacts of cultural events on different spheres like the economy, tourism, social sphere and image and identity of a venue. The practical part describes the cultural events menu in Ostrov (a town near Carlsbad) and analyses the importance of Ota Hofman Children Film and Television Festival for the town, its inhabitants and a commercial sphere. A new strategy of public support of cultural events with a possible future arrangements proposal is presented at the end of the thesis.